

Directa

setmanari de comunicació

Núm 326 17 de juliol de 2013 1,70€

La bombolla del 'fracking'

Les empreses de la indústria extractiva especulen amb els permisos d'exploració

PÀGINES 8,9



2,3,4

Professionals dels serveis socials posen sota sospita els criteris per a l'acollida de menors



6,7

El nou Pla Hidrològic de les Illes Balears desprotegeix l'aigua com a bé comú



14

La població refugiada palestina de Síria fuig a l'assetjada Franja de Gaza per escapar de la guerra



17

El festival Tingladu de Vilanova i la Geltrú celebra la seva sisena edició en plena forma

ESTIRANT DEL FIL

Les professionals dels serveis socials denuncien que, darrere l'increment dels acolliments familiars de les menors protegides per la Generalitat, s'hi amaga un criteri econòmic que passa per davant de l'interès superior de l'infant. Mentrestant, als centres residencials, la situació empitjora a conseqüència de les retallades. Enmig del que es veu com un procés de canvi cap a un model mercantilista, també es reclama que l'administració deixi d'apropiar-se de les pensions de les persones tutelades.

INFÀNCIA // LES PROFESSIONALS ALERTEN QUE S'ESTÀ IMPLANTANT UN MODEL MERCANTILISTA QUE PRIVILEGIA EL COST EN DETRIMENT DE L'INTERÈS SUPERIOR DELS INFANTS

Els criteris per a l'acollida de menors en família sota sospita

Marc Font

@marcfontribas

Cada cop és més habitual que la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA) decideixi que una menor protegida per la Generalitat sigui acollida per la família extensa (àvies, avis, tiets o tietes) en lloc de passar a viure temporalment a un dels centres residencials o d'acolliment que depenen de l'administració. La pràctica compleix amb la Llei dels Drets i les Oportunitats de la Infància i l'Adolescència (LDOIA) aprovada el 2010. L'article 120.2 de la normativa estableix que "les mesures d'acolliment familiar, sempre que sigui possible, tenen preferència respecte de les que comporten l'internament del menor o la menor en un centre públic o concertat". El mes de febrer, en

L'opció d'acolliment en família és "amb diferència, menys costosa" per a l'administració

una de les primeres comissions de Benestar i Família de la legislatura, la consellera del ram, Neus Munté, va reiterar al Parlament que el govern d'Artur Mas "promourà i prioritzarà" l'acolliment familiar, una opció defensada per les professionals dels serveis socials des d'un punt de vista teòric, però qüestionada si no va acompanyada de recursos humans i econòmics que permetin fer un seguiment adequat de les menors.

La Generalitat fa diversos anys que retalla els recursos destinats a l'atenció a la infància i l'adolescència, fet que ha

contribuït a generar la sospita que l'increment de l'acolliment en família extensa respon, principalment, a motivacions econòmiques. Diverses professionals del sector consultades per la DIRECTA i el Síndic de Greuges, Rafael Ribó, han subratllat que aquesta opció és "amb diferència, menys costosa" per a l'administració, de manera que pot tenir el "perill que no sempre s'utilitzi en benefici dels infants i acabi sent una mesura de reducció de despesa". Mentre un centre residencial d'acció educativa (CRAE) suposa un cost d'entre 100 i 125 euros per infant i dia, segons Defensem l'Acció Social i Comunitària (DASC) -un espai de reflexió impulsat per treballadores del sector-, l'acolliment en família extensa comporta una despesa de prop de 300 euros mensuals per a l'administració.

El darrer informe sobre els drets de l'infant publicat el desembre de 2012 pel Síndic recull que, segons les dades del mes d'abril de 2012 -les últimes disponibles-, Catalunya comptava amb 7.286 infants i adolescents amb mesures de protecció. De totes elles, el 55% viu en família -ja sigui extensa o aliena-, el 36,4% en centres tutelats per l'administració i el 8% restant en família preadoptiva. Amb relació al mateix període de l'any precedent, l'opció que va créixer més va ser l'acolliment en família extensa, amb 193 menors més, una tendència que, segons les fonts consultades, s'ha accentuat els darrers mesos.

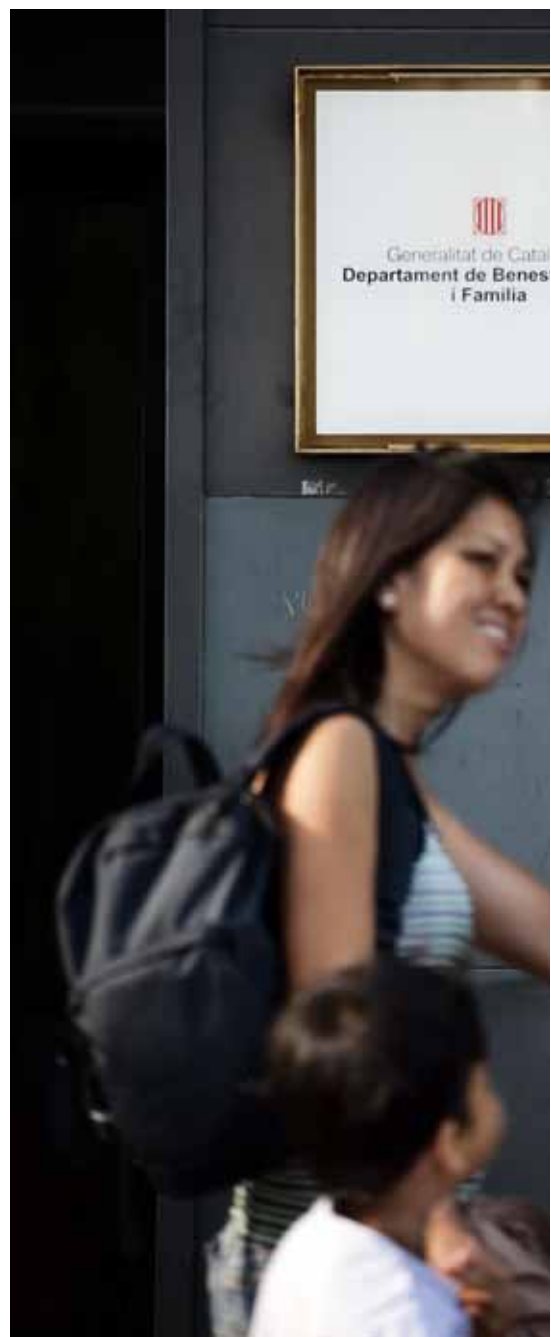
ACOLLIMENTS SENSE GARANTIES

Dues treballadores d'un CRAE de l'àrea metropolitana de Barcelona consultades per la DIRECTA - que prefereixen mantenir l'anonimat per evitar represàlies laborals- asseguren que, actualment, "s'estan produint acolliments sense garanties d'èxit i

sense poder fer seguiment dels casos (a causa de la càrrega de feina dels Equips d'Atenció a la Infància i l'Adolescència, EAIA), perquè la prioritat és treure's nens de sobre". Les dues professionals afegeixen que, abans, les condicions necessàries per autoritzar un acolliment amb família extensa eren "molt rigoroses", però que, ara, "s'han rebaixat", fet que està provocant -de retruc- que els CRAE i els centres d'acolliment que havien arribat a estar sobreocupats ara tinguin una part significativa de les places buides.

Al canvi de model, s'hi ha d'afegir la precarització de les condicions dels CRAE

Les menors tutelades per l'administració catalana, la major part de les quals han estat víctimes de maltractaments, abusos o negligències greus per part dels seus pares i mares, si no estan vivint amb famílies, es reparteixen en centres d'acolliment (que sumaven 576 places a finals de 2011), CRAE (1.833 places), centres residencials d'acció intensiva o CREI (82 places) i pisos assistits (39 places per a adolescents de 16 a 18 anys). Des de finals de 2010, també existeixen les Cases d'Infants, un servei d'estada temporal concebut amb l'objectiu d'intervenir tant en l'infant com en la família per reduir el temps de tutela de la menor i, fins i tot, evitar separar-la de la família. Són centres més petits -tenen entre 10 i 16 places- i, a Catalunya, n'hi ha nou, tot i que l'objectiu és arribar als 24 en acabar el 2014. La Generalitat ha confirmat que els vol potenciar, fet que, amb el canvi de



La DGAIA és la institució responsable dels processos d'acolliment de menors a Catalunya / ROBERT BONET

model i l'aposta per l'acolliment en família extensa, "segurament", comportarà el tancament d'alguns CRAE en un futur, segons ha admès Jaume Clupés, president de la Federació d'Entitats d'Atenció i educació a la Infància i l'Adolescència (Fedaia) en una conversa telefònica. Clu-

55%

Més de la meitat de les menors amb mesures de protecció de la Generalitat viu en família, ja sigui extensa o aliena.

2

Milions d'euros és l'aportació de l'Obra Social de La Caixa a les Cases d'Infants, un nou recurs que simbolitza el model que vol implantar la Generalitat.

16,5

Milions d'euros és la xifra que podria haver recaptat la DGAIA amb la confiscació de les pensions de les menors tutelades entre 2007 i 2012.



Miquel Noguera (alcalde de Banyoles) i Marta Felip (alcalde de Figueres). Segons la web de FASI, encara en són membres Robert Fauria (ERC) -que, fins al març, era president del Consell Comarcal de la Selva i alcalde de Sant Hilari Sacalm i està imputat en el cas Manga- i Jaume Torramadé (Unió), ex-president de la Diputació de Girona que va dimitir el mes de gener després de ser denunciat per presumpte assetjament sexual.

"MODEL MERCANTILISTA"

Al canvi de model, s'hi ha d'afegir la precarització de les condicions dels CRAE, especialment marcada als centres concertats. I a l'empitjorament de les condicions laborals, compartit amb la resta del sector públic, s'hi sumen altres qüestions com el fet que els centres concertats hagin de cobrir la major part de les baixes modificant l'horari de la resta de l'equip, que no disposin d'educadora acompanyant en els transports i que les activitats extraescolars i d'oci que fan les menors es limitin gairebé a les que són gratuïtes, segons un document publicat pel DASC fa uns mesos. Les professionals consultades declaren que s'han convertit en "centres assistencials on els menors tenen les necessitats bàsiques cobertes", però que no poden "funcionar realment com a centres educatius". En aquest sentit, lamenten que els infants acabin sent víctimes d'un "doble desemparament", primer per part dels seus pares i mares i després per part de l'administració.

El DASC apunta que l'actual sistema de protecció de menors és mercantilista i insensible" i s'emmarca en un canvi de model

Mentre el Síndic de Greuges reiterava, a través del seu informe, la necessitat que es prioritzés "l'interès superior del nen" per damunt de qualsevol criteri econòmic, el DASC apunta que l'actual sistema de protecció de menors és "mercantilista i insensible" i s'emmarca en un canvi de model d'un "Estat del benestar a un Estat inversor". Com a exemple d'aquest canvi, el col·lectiu de professionals esmenta el fet que l'oferta econòmica ja sigui gairebé l'únic criteri de selecció d'una empresa per gestionar un centre, fet que afavoreix clarament les societats amb ànim de lucre per davant d'aquelles que també s'interessen pel benestar de les menors. ◀

pés afegeix que les "places residencials ja no creixen".

Les Cases d'Infants representen l'ènem exemple de col·laboració pública-privada tan pregonat per l'executiu convergent. Estan gestionades per la Fundació Acció Social Infància (FASI), que desen-

volupa el projecte en col·laboració amb la DGAIA, el Consorci de Serveis Socials de Barcelona -que aplega la Generalitat i l'Ajuntament- i l'Obra Social de La Caixa, que (segons la memòria de l'entitat) l'any passat hi va aportar més de dos milions d'euros, una xifra lleugerament superior

a la que hi va destinar el govern autonòmic a través de la DGAIA. El seu patronat, que té representació del sector públic i privat i del tercer sector social, està encapçalat pel president de la mútua Fiatc, Joan Castells, i compta amb diversos càrrecs polítics, com els convergents

La consellera de Benestar i Família, Neus Munté, en una intervenció al Parlament / ALBERT GARCIA

ESTIRANT DEL FIL

INFÀNCIA // FINS FA UNS ANYS, LES PRESTACIONS ANAVEN A PARAR ALS COMPTES PERSONALS DE LES MENORS; ARA, SE LES QUEDA EL GOVERN

La DGAIA es finança amb pensions del jovent que tutela

Miguel Martín

@La_Directa

És ben coneguda la distància entre el que diuen les lleis i el paper que juguen a la pràctica les institucions a l'hora d'aplicar-les per protegir els drets socials. Però no deixa de sorprendre que, d'acord amb una llei que s'autoanomena "dels drets i les oportunitats de la infància i l'adolescència", la Generalitat s'atorgui la potestat d'expropiar les menors que estan sota la seva tutela de les pensions reconegudes pel sistema de la Seguretat Social. Això és possible gràcies a la disposició addicional setena de la llei -aprovada sota el govern presidit per José Montilla i amb Carme Capdevila al capdavant de la Conselleria d'Acció Social i Ciutadania-, que estableix que "l'import de les prestacions o pensions de què són beneficiaris els nens i adolescents que estan sota mesures de tutela o guarda (...) queda afectat per sufragar les despeses derivades de l'atenció de servei públic que reben".

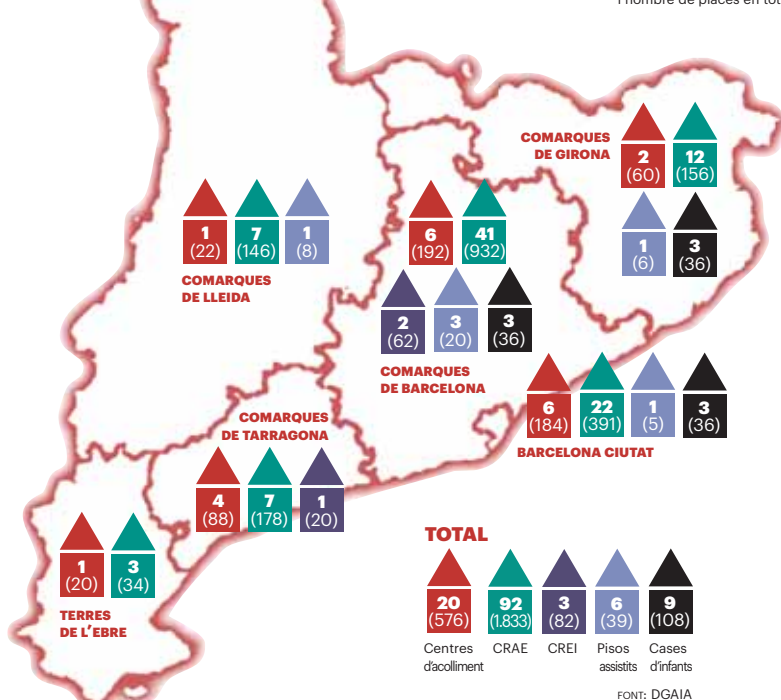
Aquesta modalitat de copagament es concreta en la Instrucció 1/2012 de 24 de febrer -aprovada l'any passat sota la direcció de l'aleshores conseller de Benestar i Família, Josep Lluís Cleries-, que dictamina que les prestacions contributives o no contributives assignades a menors sota mesures de protecció es converteixen en un recurs econòmic en mans de la Generalitat. Això s'aplica amb caràcter retroactiu a les menors que, des de 2007 fins avui, hagin estat sota la

La DGAIA hauria ingressat prop de dos milions anuals de les prestacions bàsiques i 811 mil euros d'orfandats

guarda i tutela de la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (DGAIA), quelcom que multiplica per sis la possibilitat recaptadora. Fonts oficials del Departament de Benestar Social i Família han reconegut a la DIRECTA que "els fons recaptats per aquesta via s'ingressen en el pressupost de la DGAIA, per emprar-los en polítiques dedicades a nens i adolescents". Aquestes mateixes fonts no han pogut respondre si existeixen mecanismes de transparència que permetin que les titulars de les prestacions coneguin en quins recursos han estat emprats els diners.

Centres residencials de la DGAIA per a menors tutelades

i nombre de places en total



FONT: DGAIA

SETZE MILIONS DES DE 2007

Parlem de pensions que, generalment, en termes individuals són minses, però, juntes, suposen una suma important: l'import mínim de les prestacions és de 291 euros anuals, que ascendeix fins als 1.000 en el cas de menors amb minusvalideses. A això, cal afegir-hi la pensió per orfanat d'un mínim de 2.702 euros anuals en casos de pèrdua d'alguna progenitora i que, des de la Plataforma en Defensa de les Pensions dels Menors Tutelats, calculen que perceben al voltant 300 menors. A partir de paràmetres proporcionats per la plataforma, que hem aplicat a les dades actualitzades, la DGAIA hauria ingressat 1.950.573 euros anuals de les prestacions bàsiques i 810.600 euros anuals de les pensions d'orfandat. Entre 2007 i 2012, la recaptació podria ser de prop de 16,5 milions d'euros, sempre partint de les xifres de les pensions més modestes.

El mes de juny, el Síndic de Greuges, Rafael Ribó, va demanar a la DGAIA que no es quedés amb les pensions de les joves tutelades i va argumentar que "la decisió d'afectar les pensions dels nois i noies es contradiu amb el fet que la tutela dels menors a càrrec de les institucions públiques és un servei que la cartera de serveis socials defineix com a gratuït". I és que, si no es modifica la normativa actual, una part del pressupost de la DGAIA es finança a través de les pensions de milers de joves en situació d'exclusió. ◀

USURPACIÓ DE LA TITULARITAT DELS INGRESSOS

Des de 2007, la DGAIA, a través d'un procés legislatiu molt complex, ha usurpat gradualment la titularitat dels ingressos d'unes prestacions considerades de "dret subjectiu". Fins al 2006, els diners eren ingressats en comptes nominals, als quals les titulars podien accedir en complir els divuit anys. Des de 2007, aquests fons s'ingressen a un únic compte corrent de la DGAIA. Més endavant, amb el pretext que aquests ingressos havien d'estar sotmesos a la llei de finances públiques de Catalunya i havien de ser fiscalitzats, la totalitat de les prestacions van a parar a la caixa única dels pressupostos de la Generalitat. A la pràctica, encara que la pensió figuri a nom de la menor, la titularitat de l'ingrés ha estat expropiada per la Generalitat.

Tenint en compte les últimes dades actualitzades, avui dia, 6.703 joves estan aportant el 100% de la seva única font d'ingressos a la DGAIA, tot i que en molts casos no viuen en dependències governamentals. Tot i que la DGAIA afirma que

"la Seguretat Social estableix que ha de cobrar aquesta prestació qui és fa càrrec del manteniment de l'infant", actualment, el 55% de les menors sota tutela estan a càrrec de famílies d'acollida i el 8% en famílies preadoptives. Però, tret dels casos d'acolliments preadoptius, que sí que perceben la pensió corresponent, la DGAIA s'embutxacarà més del 90% d'aquestes prestacions sense distingir entre les menors que es troben en centres i les que estan a càrrec de famílies.

Sobre aquest tema, la DGAIA ha respost a la DIRECTA que "aquesta pensió la percep la Generalitat quan els infants estan en centres i també quan estan en famílies acollidores alienes i extenses, perquè la Generalitat ja assumeix l'import de les prestacions a aquestes famílies". En aquest sentit, Albert Parés, advocat de menors, assenyalava que "aquestes pensions no són substitutives entre si. La prestació per família acollidora es regula per una llei catalana que no té res a veure amb la Seguretat Social ni amb les pensions assignades als que estan en desemparament".

El tacticisme parlamentari i els drets de les menors

El 9 de juliol, a la Comissió d'Infància del Parlament, el PSC va presentar una proposta relativa a l'afectació de les pensions de menors tutelades. El marge de maniobra del grup socialista era escàs en aquest terreny: el contingut de la llei que fa possible l'expropiació dels ingressos de menors tutelades va ser aprovada sota el tripartit. Per això, la diputada Núria Ventura va demanar la derogació de la Instrucció 1/2012, però, paradoxalment, no es va posicionar sobre la disposició addicional setena sobre la qual se sustentava. Per la seva banda, la representant d'ERC, Agnès Russiñol, va recitar barroerament alguna cosa massa semblant a la nota de premsa de la DGAIA sobre la qüestió, un acte massa evident de la disciplina pactista imposada pels equilibris CIU-ERC. Unes relacions situades entre l'escapisme i la política que resulten còmiques, però que fan un retrat molt negre d'una casta política entregada en el seu tacticisme, també quan es parla d'una assumpte tan delicat com els drets de menors en situació d'exclusió.



AIXÍ ESTÀ EL PATI



7

Un grup de docents associades de la UB presenta una reclamació per denunciar la precarització laboral a les universitats



8-9

La introducció del 'fracking' a Catalunya evidencia la bombolla especulativa al voltant dels permisos d'extracció

MEDI AMBIENT // ENTITATS ECOLOGISTES DENUNCIEN QUE LA LLEI POSA EN PERILL ELS POUS D'ABASTIMENT EN BENEFICI DELS REGADIUS I LA URBANITZACIÓ

El nou Pla Hidrològic balear amenaça l'aigua com a bé comú



Aina Cassanyes
@contrainfocat

El conseller d'Agricultura, Medi Ambient i Territori del Govern de les Illes, Gabriel Company, ha posat en marxa el nou Pla Hidrològic de les Illes. Es tracta d'una proposta que, després de mesos de paralizzació, torna a veure la llum i planteja eliminar els controls o les limitacions sobre els regadius per permetre-hi activitats que poden posar en perill els pous d'abastiment d'aigua. És un projecte de privatització dels serveis públics que posa en perill l'aigua, un dels béns més preuats i escassos de les illes, i que podria condemnar la quantitat i la qualitat de l'aigua durant els propers anys.

Entre els punts més controvertits del nou pla, hi ha l'augment de les extraccions, que posa en perill zones considerades de risc. Així, permetrà fer extraccions i nous pous a zones salinitzades amb el consegüent perill d'intrusió ma-

Entre els punts més controvertits del nou pla hi ha l'augment de les extraccions

rina. També autoritza extreure aigua per usos agrícoles en terres sobreexplotades. Alhora, la llei suprimeix la protecció dels pous d'abastiment municipal i permet activitats nocives en zones properes. Per altra banda, el pla suposarà un augment

del consum d'aigua, atès que suprimeix els controls sobre el regadiu i deixa de fomentar l'aprofitament de l'aigua de la pluja. Les zones humides també es veuen afectades. El nou pla modifica els seus límits en àrees periurbanes, on les promotores mostren interès per edificar solars (ses Fontanelles, l'Ullal i Portopetro a Mallorca i Maristany de Ses Feixes a Eivissa).

Els canvis xoquen frontalment amb la realitat ambiental de Mallorca, ja que faran augmentar de manera exponencial la demanda d'aigua, un recurs molt limitat i escàs. Avui dia, el 75% de l'aigua de les Balears prové dels aqüífers i, si es deixen de protegir, es posa en perill la qualitat d'aquesta aigua.

A banda del polèmic contingut del Pla Hidrològic de les Illes Balears, el

L'aigua és un dels béns més preuats i escassos de les Illes
/ ROBERT BONET

procés amb què s'ha duit a terme també ha estat molt criticat per diversos col·lectius que treballen per al medi ambient i que denuncien la falta de transparència de la proposta del govern de José Ramón Bauzá.

UN PLA PER A QUI?

Segons el Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa (GOB), les modificacions del pla responen a interessos concrets de sectors que veuen positiva la desregulació i la manca de control en l'extracció i explotació del recurs de l'aigua. Com diu l'Associació de Llicenciats i Llicenciades en Ciències Ambientals de les Illes Balears (ALCAIB), aquesta legislatura compta, per primer cop, amb l'agru-

Continua a la pàgina següent >>>

AIXÍ ESTÀ EL PATI



>>> Ve de la pàgina anterior

pació d'Agricultura i Medi Ambient, que és com *el llop que guarda les ovelles*. Així, el document cedeix a les pressions dels lobbies que volen fer pous i extreure'n aigua sense restriccions, fet que va en detriment del conjunt de la població.

Les entitats ecologistes critiquen, també, la cancel·lació del primer pla, que duia cinc anys d'elaboració i que només estava pendent d'aprovació per part del consell de ministres. El conseller Company va retirar la tramitació d'aquest pla al·legant que havia de fer-ne una revisió detallada, profunda i participativa. Tot i això, el pla va estar aturat divuit mesos. Finalment, es va presentar un annex qualitativament pobre i de tan sols 24 pàgines. Les organitzacions ecologistes denuncien, en aquest sentit, l'opacitat i la manca de precisió tècnica de l'informe.

Com han expressat diverses associacions, el nou pla hidrològic incompleix la Directiva Marc de l'Aigua europea en diversos aspectes. Sobretot, asseguren, infringeix alguns dels principis del document, com el d'aconseguir un bon estat químic i ecològic de les aigües superficials i químic i quantitatiu de les aigües subterrànies i una explotació sostenible del recurs.

En aquest sentit, diversos col·lectius ecologistes han mostrat el seu rebuig als canvis en el pla hidrològic i denuncien que desprotegeix, desregula i presenta una absoluta manca de control de les aigües i de les seves extraccions per afavorir sectors amb interessos urba-

nístics i sobre la gestió de l'aigua. Tant el GOB com ALCAIB demanen que es retorni al pla antic, aprovat el 2011 amb una participació pública que consideren "exemplar".

LA PRIVATITZACIÓ A INCA

La privatització de l'aigua és una tendència dels darrers temps arreu del territori i el cas d'Inca, a Mallorca, n'és un exemple. L'Ajuntament va iniciar la privatització del servei d'aigua potable del municipi. El consistori va adjudicar la gestió d'aquesta prestació a una empresa privada durant 30 anys. Davant d'aquesta situació, la resposta social no es va fer esperar. L'oposició es va enfrontar directament a

Durant 30 anys, el servei d'aigua potable a Inca passarà a mans d'una empresa privada

la privatització i la ciutadania es va organitzar per fer sentir el seu rebuig. De moment, la proposta de privatització del servei de l'aigua està paralytzada, de manera cautelar, pel tribunal administratiu arran de les al·legacions presentades per l'oposició.

Les veus dissidents denuncien falta de transparència, ocultació d'informació i manca de justificació per part de l'Ajuntament d'Inca, ja que asseguren que la concessió es va fer per motius purament econòmics, atesa la situació d'ofegament pels deutes del consistori. La firma, a

més, podrà gaudir dels pagaments de la població per l'obtenció de l'aigua. És el gran negoci de l'aigua.

Es critica, a més, la mercantilització d'un recurs escàs a les illes com és el de l'aigua. Durant 30 anys, el servei passarà a mans d'una empresa privada i això conduirà a un increment considerable dels costos que paga la ciutadania per mitjà dels rebuts de l'aigua i una disminució de la quantitat i de la qualitat. Resulta que el plec de condicions que haurà de posseir l'empresa privada que s'encarregarà de la gestió del servei contempla la possibilitat d'un increment anual de les factures d'un 3%. En el transcurs de 30 anys, doncs, es calcula que aquesta xifra podria arribar al 242%, tenint en compte que el rebut de l'aigua ja ha augmentat un 50% els darrers temps.

D'altra banda, altres fonts indiquen que l'empresa concessionària no serà mallorquina, ja que no hi ha cap firma local que compleixi les condicions de selecció. Les firmes que podrien encarregar-se d'aquesta gestió podrien ser Sociedad Regional de Abastecimiento de Agua SA (Sorea) i l'empresa Aqualia Gestión Integral del Agua SA, que està vinculada a la multinacional Fomento de Construcciones y Contratas (FCC). Aquestes dues multinacionals es reparteixen el 85% del negoci privat de les gestió de l'aigua a l'Estat espanyol.

Altres ajuntaments del territori ja porten mesos d'avantatge a Inca. És el cas, per exemple, del procés de privatització d'Aigües Ter-Llobregat, l'empresa pública que presta el servei a la ciutat de Barce-

Els camps de golf han proliferat a les illes i comporten un elevat consum d'aigua

Cap a una nova cultura de l'aigua

L'abastiment d'aigua sempre ha estat un tema polèmic a Mallorca. Segons l'ONG Enginyers Sense Fronteres, l'estalvi i l'ús del bé ha estat una preocupació constant per al territori, que ha construït una cultura patrimonial d'enginyeria hidràulica per a l'aprofitament, especialment, dels recursos subterranis i l'aigua de pluja (les sínies, els aljubs, els pous i les cisternes). Aquesta cultura de l'aigua es va mantenir estable durant molts d'anys fins que, recentment, les aigües potables canalitzades als nuclis urbans i l'aparició de tècniques d'extracció de l'aigua a més profunditat han marcat la gestió hídrica de l'actualitat, que també ha incorporat el reciclatge a les depuradores i la dessalinització com a nous recursos. El creixement poblacional dels darrers temps i el que es preveu per d'aquí uns anys ha fet que es posi en entredit la capacitat dels aqüífers per solucionar la demanda previsible.

Així doncs, la demanda d'aigua potable ha augmentat de manera considerable al territori balear. També ho han fet els conreus extensius, els camps de golf i les urbanitzacions a indrets on l'aigua és escassa. També hi ha un problema greu de contaminació d'aqüífers. El 50% estan salinitzats per sobreexplotació o contaminats per nitrats procedents de l'agricultura intensiva. Segons comunica ATTAC, però, resulta que –per una planificació feta des de Madrid– de les tres dessaladores que existeixen a Palma (la Alcúdia, Son Ferrer i Andratx), gairebé no se n'usa cap. A més, pel que fa a la depuració, el problema rau en el fet que, massa sovint, s'han de fer grans inversions per construir instal·lacions noves, en comptes de fer un bon manteniment de les que ja hi ha, fet que duplica la despesa i hipoteca encara més el futur de les Illes Balears.

lona, la seva àrea metropolitana i nou comarques del voltant (cosa que suposa l'abastiment d'aigua a cinc milions de persones). La privatització, juntament amb altres processos mercantils, posen en perill el servei de l'aigua, provoquen l'encariment del les tarifes (es calcula que fins al 80%) i condemnen la seva qualitat. ◀



LABORAL // UN GRUP DE DOCENTS ASSOCIATS DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA PRESENTA UNA RECLAMACIÓ PER EXIGIR LA CREACIÓ DE PLACES APROPIADES

Precaritzar el professorat, una mesura d'estalvi a les universitats

Núria Candela
@La_Directa

Arriba el final del curs. Les notes estan posades i les actes a punt de ser tancades. A la Universitat de Barcelona (UB), també arriba el final d'una etapa més de la llarga lluita del professorat associat pel reconeixement de la seva funció i contra la precarietat laboral que pateix. Un grup de gairebé 60 docents amb contractes d'associades ha elaborat una reclamació col·lectiva dirigida al rector de la Universitat de Barcelona (UB), Dídac Ramírez, per expressar el seu rebuig davant la situació laboral i contractual precària del col·lectiu.

La reclamació, que es preveu que es presenti el 17 de juliol al registre de la UB, denuncia l'incompliment del conveni col·lectiu vigent pel Personal Docent i Investigador (PDI) i el mal ús de la figura de professorat associat, que genera un frau de llei. Les signants demanen la creació de places indefinides i apropiades per a les tasques docents i de recerca, que la majoria d'elles desenvolupa sense reconeixement. El rector disposarà de dos mesos per respondre la petició i començar una negociació per resoldre el conflicte.

El nombre de contractes de personal associat ha augmentat de manera exponencial i ha substituït altres figures docents

El professorat adherit a la reclamació s'ha mostrat optimista, ja que, en altres centres com la Politècnica de València o la Universitat Autònoma de Barcelona, s'han aconseguit passos efectius en la creació de figures docents més dignes, una mostra del reconeixement del deute moral històric que tenen les universitats amb aquest sector del personal docent.

La iniciativa només ha rebut el suport de la Coordinadora Obrera Sindical -recentment creada a la UB- i no disposa del suport del comitè d'empresa, format per la CGT com a sindicat majoritari. La reclamació no és el primer pas que es fa enguany per donar a conèixer la greu situació laboral del col·lectiu d'associa-

des a l'equip rectoral de la UB. A finals de febrer, la Plataforma de Professors Associats va publicar una carta oberta per reclamar que es prenguin mesures per fer justícia al treball i l'esforç del col·lectiu, sense el qual la UB no podria assolir els seus plans docents ni disposaria de l'excel·lència en recerca que té.

L'ÚS I ABÚS DE LA FIGURA DEL PROFESSORAT ASSOCIAT

La figura de la professora associada està pensada per a la contractació temporal de personal amb experiència professional externa. Amb aquesta col·laboració, les universitats asseguren la connexió dels continguts que s'estudien amb el món laboral. Per al nombre limitat d'hores de docència contemplades, els sous corresponents no arriben al mínim interprofessional, ja que s'entenen com un complement -a la UB, oscil·len entre 91 i 545 euros al mes. La falta d'un control estricte de la veritable funció que fan les associades ha convertit aquesta figura en un pou de contractes escombraries a moltes universitats de l'Estat espanyol. En el cas de la UB, un 39% de la plantilla docent del curs 2012-2013 és professorat associat -un 30%

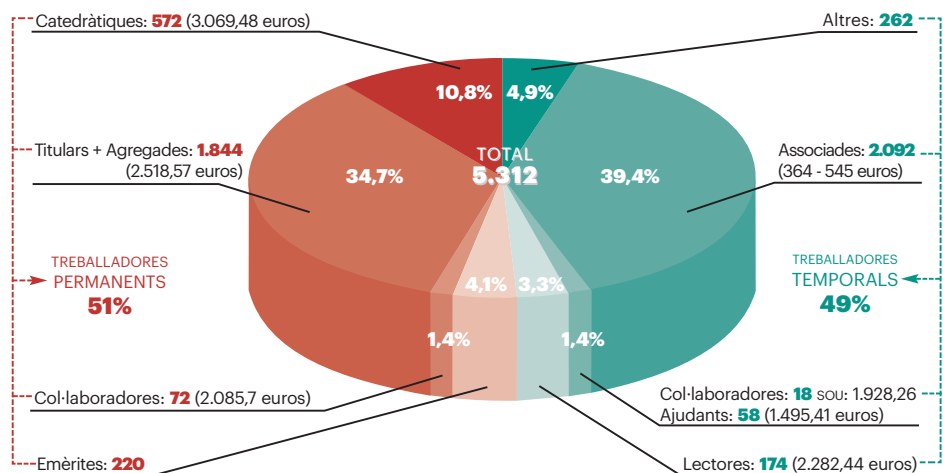
si no es consideren els contractes a Medicina. El nombre de contractes de personal associat ha augmentat de manera exponencial i ha substituït altres figures docents, com les d'ajudant, lectora o col·laboradora, que tenen un cost més gran per a l'administració. Fins i tot ha substituït la figura d'interina substituïda, que en el cas de la UB ni tan sols es va crear i que s'havia de generar per cobrir baixes laborals o cobrir docència de personal permanent que s'incorpora a càrrecs.

De les gairebé 2.000 docents, la majoria imparteix classes a moltes de les assignatures bàsiques dels graus i dels màsters, dirigeix treballs de l'alumnat i col·labora en projectes de recerca que es desenvolupen a la UB. Els fets demostren que l'activitat que desenvolupa aquest col·lectiu, malgrat el greuge comparatiu en qüestió de sous, és equivalent a la de qualsevol altra figura permanent. En canvi, tot i que moltes porten més de deu anys a la universitat, les docents associades no poden demanar projectes de recerca ni assumir tasques directives. Són docents de segona categoria.

Conscient de la situació de frau de llei, l'equip rectoral ha declarat la seva inten-

Distribució i sous* del professorat de la UB

* Sou mensual mínim. Pot ser superior pel professorat fixe amb trams de recerca reconeguts i càrrecs directius/organitzatius



FONTS: Estudi de gènere a la UB (2013), Retribucions de 2013 a la UB (recull del Comitè d'Empresa UB)

ció d'acabar amb els "falsos associats", fent referència únicament a les gairebé 300 docents que no podien acreditar feina externa. Cap moviment per reconèixer la veritable funció de la majoria del col·lectiu, malgrat que moltes de les que treballen en recerca a la universitat són pagades per la Fundació Bosch i Gimpera, externa a la UB. Com que no pot prescindir dels seus serveis a baix cost, el que farà serà ajudar-les a ser "associades reals", fet que suposa perllongar el frau de llei. Fa dues setmanes, mitjançant una carta dirigida a les docents a les quals potser no es renovarà el contracte al setembre, se'ls ha ofert un nou servei gratuït d'outplacement sota el nom de Job Support UB, un acompanyament al qual estan obligades les empreses que fan ERO i acomiadaments massius. Segons la carta, aquest servei inclou coaching i assessorament per trobar feina i el durà a terme "una empresa líder de reconeixement internacional", de la qual no es facilita el nom. Una iniciativa que moltes de les docents consideren insultant i cínica i que, per descomptat, implicarà un cost extra a les danyades butxaques de la UB. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

ENERGIA // LA INTRODUCCIÓ DEL 'FRACKING' A CATALUNYA POSA EN EVIDÈNCIA LA BOMBOLLA ESPECULATIVA AL VOLTANT DELS PERMISOS D'EXTRACCIÓ

Els números vermells de la fractura hidràulica

Joan Anglada i Pau Casacuberta
@La_Directa

Darwin, Leonardo, Atlas, Ripoll... Durant el darrer any, els projectes d'investigació en hidrocarburs s'han multiplicat arreu del territori català. Diverses empreses han sol·licitat permisos a la Generalitat i al Ministeri d'Indústria per buscar petroli i gas *no convencionals* a la Catalunya Central, a Ponent i a les Terres de l'Ebre.

Paral·lelament, han aparegut diferents plataformes que s'oposen a aquest tipus de projectes, com la Plataforma Aturem el Fracking. Aquestes organitzacions denuncien que, per extreure aquests combustibles, s'utilitzen tècniques com la fractura hidràulica o el polèmic *fracking*, que impliquen un consum d'aigua molt elevat i múltiples riscos ambientals.

Gràcies a la mobilització ciutadana, el 5 de juliol, es va constituir una comissió al Parlament que ha d'estudiar els permisos d'investigació. La Generalitat, per ara, es mostra cauta. Sense tancar la porta a les empreses explotadores, els consellers Felip Puig i Santi Vila s'han mostrat partidaris de dialogar amb el territori.

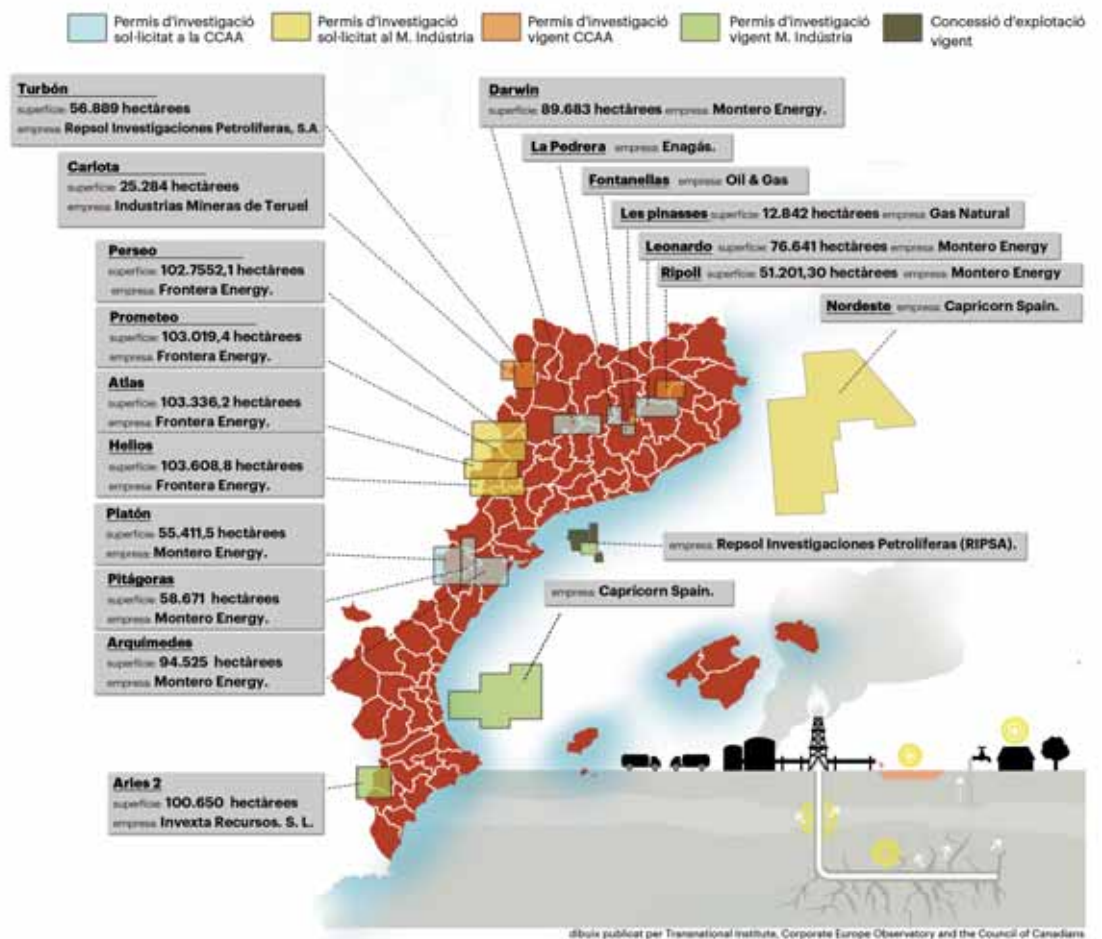
De moment, només s'ha denegat un permís, Ripoll, perquè l'empresa sol·licitant no va aportar la documentació necessària. Darwin i Leonardo s'han suspès a l'espera dels resultats de la comissió parlamentària. La resta de permisos depenen del ministeri, que no té tants pèls a la llengua com el govern català. El ministre Soria, per exemple, ha declarat que, per a l'Estat, seria una "benedicció" trobar petroli i gas utilitzant el *fracking*.

El ministre Soria ha declarat que seria una "benedicció" trobar gas i petroli usant el 'fracking'

El debat s'ha instal·lat, si més no de manera aparent, entre la gent que defensa el medi ambient i les promotores del creixement econòmic. Aquest dilema entre natura i llocs de treball resulta especialment dolorós en una època de vaques magres i carrega d'arguments les defenses dels projectes d'investigació.

Tanmateix, diversos estudis provinents dels Estats Units apunten que aquest debat podria estar enverinat. La baixa producció de les explotacions i els números vermells d'algunes empreses indiquen que els com-

Permisos d'investigació i concessions d'explotació d'hidrocarburs als Països Catalans



bustibles no convencionals podrien ser un mal negoci i que fins i tot podríem trobar-nos davant d'una bombolla especulativa molt similar a la que va esclatar l'any 2008.

EXPLORACIONS ANTECONOMIQUES

Des de fa anys, la indústria s'ha mostrat molt interessada en els combustibles no convencionals, que considera el relleu natural de l'energia fòssil. Ara bé, per iniciar un projecte d'aquest tipus, cal una inversió econòmica formidable, que únicament es pot assumir amb la complicitat

del sector financer. Fins ara, les inversores s'han mostrat molt optimistes sobre les explotacions. El crèdit ha fluït de manera massiva i, als EUA, s'han perforat milers de pous en qüestió de pocs anys. Els estats que han viscut de prop aquesta eufòria inversora han experimentat una autèntica explosió econòmica, com podria ser el cas de Dakota del Nord, on el salari mitjà ha passat de 40.000 a 56.000 dòlars en una dècada.

Però els resultats de les explotacions no són gens afalagadors per la indústria. Segons dades del sector, el 80% de les explo-

tacions són *antieconòmiques*. El problema no és només el cost de les perforacions, sinó que, a sobre, les reserves disminueixen ràpidament. La producció és elevada els primers mesos, però decau a un ritme superior al 40% anual. Així doncs, per oferir una bona perspectiva de negoci, cal perforar pous nous constantment.

Sembla, però, que aquestes dades descoratjadores no espanten les inversores. L'entusiasme pel gas pissarra i els nous mètodes d'extracció és tan gran que, als EUA, el preu d'aquest recurs natural s'ha reduït dràsticament. Com que l'oferta



superava la demanda amb escreix, el preu del gas es va enfonsar entre els anys 2008 i 2012. Aquest canvi de tendència va tenir conseqüències nefastes per algunes operadors del sector, com BHP Billiton, que l'any passat va registrar pèrdues per valor de 2,8 mil milions de dòlars.

ENGINYERIA FINANCERA AL SECTOR DEL GAS

Per fer front a aquestes adversitats, les multinacionals utilitzen productes financers sofisticats com els Volumetric Product Payment (VPP). Mitjançant aquest instrument, la producció d'una reserva es vincula a la butxaca d'una inversora. És un procediment semblant a les conegudes titulitzacions hipotecàries, que converteixen un préstec immobiliari en una inversió i que es troben a l'origen de la gran crisi financera de l'any 2008. Aquests productes opacs faciliten l'endeutament de les empreses i incrementen el risc per a les inversores incautes.

Un exemple del funcionament d'aquest tipus d'empreses és BNK Petroleum, una multinacional canadenc que forma part de Shale Gas Espanya. Perfora a Holanda, als EUA i també ho vol fer a l'Estat espanyol, però no obté beneficis enlloc.

Darrerament, gegants energètics han renunciat a projectes per por d'enganxar-s'hi els dits

La companyia té unes pèrdues acumulades de 100 milions de dòlars, però maquilla els seus comptes per continuar les operacions. L'empresa calcula el seu capital a partir del valor teòric de les accions, que difereix del valor real. Segons aquest càlcul, els seus recursos podrien pagar totes les pèrdues. El cert, però, és que les accions de la companyia cotitzen a 0,85 dòlars, en lloc dels 1,71 previstos, cosa que rebaixa el capital a la meitat i situa l'empresa a la porta de la fallida tècnica.

BOMBOLLA EN CREIXEMENT

Seguir la pista de grans companyies és fàcil. Per cotitzar a borsa, cal fer públics alguns documents que permeten avaluar l'estat de l'empresa i descobrir les seves mancances. En canvi, les societats particulars o limitades resulten molt més opaques.

Les empreses petites poques vegades disposen de prou recursos per iniciar les prospeccions. Normalment, el seu objectiu es limita a presentar la paperassa per obtenir permisos d'investigació. Aquests permisos són exclusius i comercialitzables, de manera que, quan l'administració hi dona el vistiplau, les empreses poden especular amb les bosses de combustible que s'amaguen al subsòl. Vendre els permisos, sovint, és una activitat molt més lucrativa que l'explotació dels jaciments.

Ara per ara, sembla que la bombolla dels combustibles no convencionals continua creixent. No obstant això, hi ha

“Es fa més negoci amb els drets d'explotació que amb l'explotació en si mateixa”

Entrevista a Jaume Moya, membre de la Plataforma Aturem el Fracking

Des que es van conèixer els projectes d'investigació a Catalunya Central, Jaume Moya ha estat sempre al peu del canó. Membre actiu de la plataforma contrària al 'fracking', aquest segarrenc incansable lluita perquè el Parlament català prohibeixi aquesta tècnica, tal com va fer el Parlament de Cantàbria el mes d'abril passat.



Pau Casacuberta
@La_Directa

es va establir una finança de tan sols 3.000 euros per cada 30 hectàrees. És depredador!

Milers de llocs de treball, autonomia energètica pel país... Les projeccions de la indústria són realistes?

No. Tot això és fum. Ho podem comparar amb Barcelona World; les promeses inicials no tenen res a veure amb les d'ara. És una operació de maquillatge. A més, en els projectes d'investigació d'hidrocarburs, el personal tècnic no pot ser nacional perquè els experts són nord-americans i les llicències de patents són hermètiques. Només es crearien llocs de treball precaris, amb molt de risc i de curta durada, perquè els pous tenen una vida d'uns quinze anys.

I després, què?

Quan el pou s'exhaureix, l'empresa marxa, deixa tota la porqueria i es perdien els llocs de treball. I això no hi ha fiança que ho cobreixi! A Riudaura i a Ripoll,

Les empreses que operen a Catalunya són molt petites. Com pot ser que es plantegin projectes tan ambiciosos?

Sovint, es tracta d'operacions especulatives. Frontera Energy i Montero Energy són societats limitades unipersonals creades amb molt poc capital social. Un cop obtenen la llicència d'investigació, poden especular amb un territori de 150.000 o 200.000 hectàrees. És el que va fer López Guijarro amb Montero Energy; després d'obtenir la llicència, la va traspasar a un magnat nord-americà, Carig Steinke.

I l'explotació dels pous surt a compte?

La quantitat de gas que hi ha al subsòl poques vegades compensa les inversions econòmiques necessàries. Això, fins i tot ho ha dit el Mariano Mazo, que és assessor de Shale Gas Espanya! Es fa més negoci amb els drets d'explotació que amb l'explotació en si mateixa.

Tot això em recorda la bombolla immobiliària...

Exacte. Un cop acabada la bombolla immobiliària, el nou camp d'especulació són les energies. D'aquí quatre o cinc anys, quan a Wall Street vegin que això va pel pedregar, faran el mateix que amb les hipoteques *subprime*; crearan petits fons d'inversió i ho traspasaran a inversors de segona fila per treure's el mort de sobre.

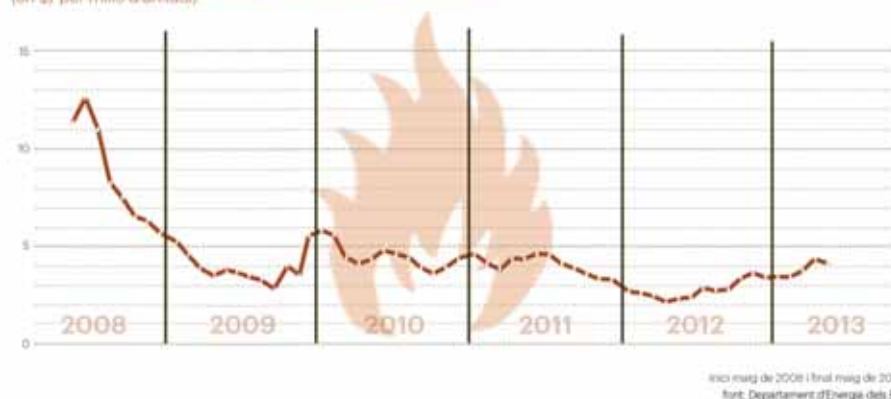
Sort que la investigació comporta menys riscos ambientals que l'explotació!

Això és el que ens volen fer creure, però no és cert. El govern espanyol ha aprovat una modificació de la llei que permet la fractura hidràulica i "tècniques d'estimulació química anàlogues" durant la fase d'investigació.

I en tot plegat, què hi diu la Generalitat?

El Felip Puig i el José Manuel Soria representen el paper del policia bo i el policia dolent. La Generalitat prefereix fer veure que no té competències, però, en realitat, són ells els que obren la porta a les empreses explotadores. Si la Generalitat concedeix el permís d'investigació, perdem el control de tot el procés, que passa a dependre de Madrid. ◀

Evolució del preu del gas natural als EUA (en \$/ per milió d'unitats)



indicis que assenyalen que aquesta nova ficció econòmica podria tenir els dies comptats. Darrerament, alguns gegants energètics han renunciat als seus projectes per por d'enganxar-s'hi els dits. A més, han aparegut informes que desmenteixen les previsions optimistes de la

indústria. És un misteri saber què succeirà el dia que rebenti la bombolla del *fracking*. La fallida d'empreses explotadores podria tenir conseqüències molt perniciosos pel sector financer i, de retruc, pel conjunt de l'economia. Per les activistes que s'oposen al *fracking*, el que

és indubtable és que aquests projectes són l'últim sospir de l'era dels combustibles fòssils. Quan acabi la febre inversora, necessàriament, caldrà pensar en un altre model energètic, econòmicament viable i més respectuós amb el medi ambient. ◀

CARA A CARA

Modificant la ciutat: acció i resistència

Com moltes disciplines aparentment tècniques, l'urbanisme no es pot deslliurar de l'anàlisi i la crítica política. Si bé l'acció de les institucions municipals pot millorar les condicions de vida del veïnat, les motivacions i les conseqüències dels grans projectes urbanístics no sempre són clares. Barcelona és un bon exemple de ciutat on aquesta acció xoca amb una visió radicalment democràtica de la ciutat. És en aquest sentit que és pertinent el debat sobre la intervenció urbana.

Urbanisme: guerra o revolució?



Miquel Fernández
Observatori d'Antropologia del conflicte Urbà (OACU)
@OACU_UB

Com a urbanisme, s'entén un coneixement al servei d'alterar les condicions socials dels habitants d'una ciutat intervenint sobre la seva morfologia física. És propulsat per una voluntat d'ordenament físic de l'urbs dirigit a satisfer dos grans objectius: d'un costat, procurar la circulació ràpida de mercaderies i, de l'altre, controlar la població més descapitalitzada.

Per aconseguir aquestes fites, l'urbanisme projecta, planifica, destrueix i construeix. Com reconeixia recentment un premiat urbanista català, "solucionem problemes" que, si no hi són, s'inventen. En altres paraules, l'urbanisme no gestiona el conflicte, el produeix. Voler-lo atallar oblidant les seves arrels (la pobresa, el menyspreu o la desigualtat) no pot fer altra cosa que enconar-lo.

En la seva manifestació més vehement, utilitza tant les màquines excavadores i bulldozers com, en períodes bèl·lics, els bombardejos. L'exemple que això últim no és cap exageració, el trobem en la web oficial del Districte de Ciutat Vella. Aquí, es relata la història del Raval i es defineixen les conseqüències dels atacs de l'aviació feixista dels anys 1937-38, com "els primers sanejaments urbanístics" del barri.

Aquesta associació d'idees del redactor de la web de l'Ajuntament pot respondre a dues qüestions: d'un costat, el tradicional menyspreu que els dignataris de la ciutat mostren contra les seves classes descapitalitzades. De l'altre, la força purificadora d'un urbanisme destructiu a qui tant li és fer servir excavadores com bombarders.

Perquè l'urbanisme, cal recordar-ho, va néixer en temps convulsos per apaivagar la conflictivitat creixent de les ciutats, progressivament més denses i jerarquitzades. Aquesta ciència de la ciutat ha estat literalment una arma de les seves elits governants. Nascuda a mitjan segle XIX, mentre

es reproduïen insurreccions urbanes per tot el continent, s'institueix al costat de les anomenades forces de xoc, precursoras dels actuals cossos de policia. Dècades més tard i en paraules de Le Corbusier, assessor del conegut Pla Macià, l'urbanisme s'erigirà com l'única alternativa a la revolució dels esparracats.

Haver nascut com a tècnica per al sotmetiment és una llosa molt pesada que no serà fàcil treure's de sobre. Encara avui, els urbanistes semblen obligats a demostrar que poden assolir l'urbà, aquesta matèria altament inestable i inquietant, sempre amenaçant, permanentment al límit de qualsevol aldarull, revolució o revolució.

Aquest context ideològic és el que assigna a l'urbanisme la responsabilitat de pacificar l'urbà. Amb la força de qui es creu victoriós aplana literalment el terreny i el disposa per a la producció de plusvàlues per a oligopolis immobiliàries i terciàries. La pregunta que ens fem ara és, avui, podem enfrontar un urbanisme de la insubmissió a aquest urbanisme de la dominació?

L'urbanisme: un camp de batalla



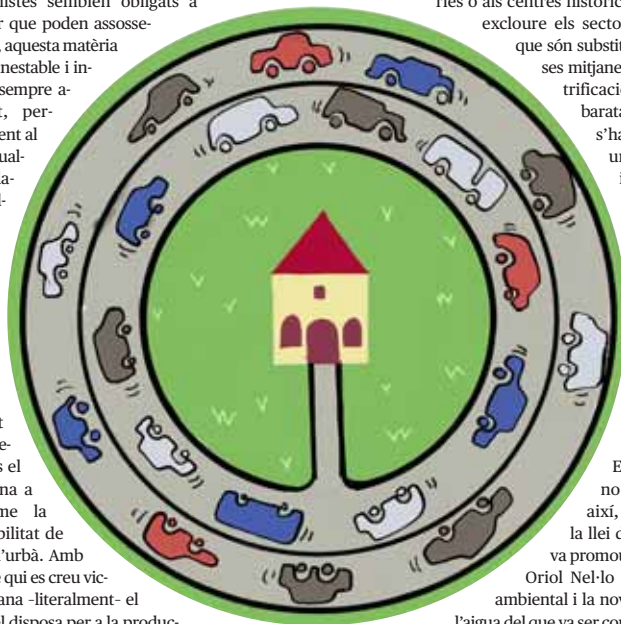
Jordi Borja
President de l'Observatori dels Drets econòmics, socials i culturals
@La_Directa

Als darrers 30 anys, a Catalunya, s'ha practicat una destrucció sistemàtica del territori. S'han prioritzat les urbanitzacions difoses a les perifèries i al mig del no res i s'han fet obres públiques funcionals per facilitar la urbanització sense ciutat (*urbanització*, com diu el geògraf Francesc Muñoz). S'ha especulat a les ciutats existents, als processos de reconversió d'àrees industrials, ferroviàries o portuàries o als centres històrics, sovint per excloure els sectors populars, que són substituïts per classes mitjanes i altes (gentrificació). S'ha malbaratat sòl i aigua, s'ha promogut una ocupació insostenible del territori, s'ha produït més segregació social, s'han fet gran part del litoral i moltes zones de muntanya. Evidentment, no tot ha estat així, també hi ha la llei de barris que va promoure el geògraf Oriol Nel·lo o la política ambiental i la nova cultura de l'aigua del que va ser conseller del tripartit Salvador Milà. Han estat més les excepcions que la regla. Alguna cosa ha fallat en la nostra suposada democràcia.

En aquest sentit, un periodista, aleshores cap de comunicació de CCOO, va

preguntar-me si hi havia un urbanisme de dretes i un d'esquerres. Resposta: l'urbanisme sempre és d'esquerres, l'especulació és de dretes. El lector pensarà, amb raó, que és una resposta provocadora; que -ens agradi o no- es fa molt més urbanisme de dretes, amb les lleis a la mà, els plans aprovats per les administracions públiques i els projectes fets per professionals col·legiats i degudament visats. Hi ha un urbanisme que no pensa en el que convé més al país i a la majoria de la població perquè prioritza el negoci immediat. Es cert, però es pot considerar urbanisme? Un metge cirurgià que es dedica a matar els seus pacients diríem que fa de metge? Considerariem que fa de metge el que es nega a fer un avortament en un hospital públic i, en canvi, els fa en una clínica privada?

L'urbanisme va néixer per resoldre problemes presents i millorar el futur de les ciutats i, per extensió, del territori humanitzat. L'objectiu immediat de l'urbanisme és ordenar la ciutat i el seu desenvolupament a fi i efecte que tots els ciutadans puguin accedir en igualtat de condicions als béns i els serveis d'ús col·lectiu, habitatge, transports, espai públic, mercats, equipaments socials, educatius, culturals i sanitaris, seguretat pública, etc. Perquè aquest objectiu sigui possible, sabem, des dels economistes clàssics fins a la cultura urbanística moderna, que cal que el sector públic imposi unes normes que limitin la funció del mercat, que controli el sòl i el sector financer i que reguli i gestioni en gran part els serveis que es considerin universals, és a dir, aquells als quals tothom ha de poder accedir. La qüestió prèvia no és complir la legalitat, primer cal veure si els objectius i els instruments són els adequats. ◀



/ MANUEL CLAVERO



PERSPECTIVA

Un dilema per als kurds

Elisenda Panadés
Periodista
@La_Directa

La contestació social que ha esclatat al cor del gran aliat d'Europa i dels Estats Units a l'Orient Mitjà i, amb ella, la mediatització internacional de la brutal repressió de les forces d'ordre turques han arribat en un moment delicat per als qui els coneixen massa bé, aquests mètodes: els kurds (el "poble sense Estat més gran del món", esquarterat entre Turquia, Iraq, Iran, Síria i l'exili). I és que després de tres dècades de guerra, 40.000 morts i 17.000 civils kurds desapareguts, aquest mes de març s'havia iniciat un procés de pau històric entre el govern del conservador Recep Tayyip Erdogan i el líder kurd empresonat, Abdullah Öcalan, amb l'anunci de l'alto-el-foc de la guerrilla del PKK. Un procés de pau que, com explica Hamit Bozarslan, especialista en la qüestió kurda, no pot deslligar-se del context geopolític actual d'una regió convulsada pel conflicte sirí i amb els kurds com a nou actor clau (aixecats a Síria, radicalitzats a l'Iran i autònoms a l'Iraq). Ankara, temerosa d'una revolta a "casa seva", havia de moure fitxa.

Les protestes a Turquia irrompen en aquest delicat moment per als kurds, els quals podrien convertir-se en les seves principals víctimes, com escriu l'intel·lectual nord-americà Immanuel Wallerstein, compromès, com Noam Chomsky, amb la causa kurda. I, és que en efecte, les manifestacions a l'antiga Constantinoble semblen haver impactat en el procés de pau: amb un govern amb els ulls posats a Istanbul, una autoritat del primer ministre qüestionada també dins el seu partit, amb sector contraris a les negociacions de pau, l'esclat d'incidents entre la població civil del Kurdistan i l'exèrcit turc, i la mort d'un jove kurd a trets dels militars.

Així, i malgrat que aquest últims fets han tingut eco a la plaça Taksim, el dilema està plantejat per als activistes kurds que es pregunten: ¿s'ha de participar en unes protestes contra un govern amb el qual s'està negociant el final d'un conflicte armat i el futur de tot un poble, i on a més hi planeja no només les banderes turques, ja de per si incòmodes per molts ulls kurds, sinó també les d'Ataturk, heroi per als nacionalistes turcs, però un autèntic genocida per als kurds i armenis?; ¿es creïble el canvi polític en una societat profundament nacionalista (sigui de tendència laica o islamista), que tant ha girat l'esquena al Kurdistan i a les massacres que shi han comès (com la de Roboski, en 2011, en la qual van ser assassinats 34 infants i adolescents sota les bombes, no lacrimògenes sinó reals, de



l'exèrcit turc)?; però, ¿els kurds poden desvincular-se d'unes protestes històriques amb demandes que sostenen, contra l'autoritarisme i conservadorisme de l'Estat turc, encara que el seu avenir se somiï més enllà, en un projecte regional que escapa al model d'Estat-Nació?

Així, en diverses de les instantànies que han fet la volta al món de les protestes a Istanbul (on hi viuen 4 milions de kurds) s'hi han vist el verd, roig i groc kurds així com la imatge del "Nelson Mandela

kurd". No obstant, el seu moviment polític, articulat entre la guerrilla del PKK i el partit BDP, manté un suport distant, denunciant la instrumentalització dels nacionalistes turcs i prioritant el procés de pau. Segurament per això, i mentre el descontentament social s'ha estès a les grans ciutats turques, les del Kurdistan, tant acostumades a les mobilitzacions del carrer com a la repressió de les forces turques, han restat silencioses. I els silencis solen explicar moltes coses. ◀

/ SOL UNDURRAGA

CANVI DE RUMB

També som el que vestim

Clara Mallart
Dissenyadora de roba sostenible
@La_Directa

Entenem com a roba ètica aquella que ha estat creada sota criteris justos i socialment responsables. Respon a la necessitat de crear un tipus de moda que no generi més pobresa i, sobretot, que no creï desigualtats socials. També respon a la necessitat de crear un tipus de moda que no discrimini imponents cànons de bellesa despòtics.

Entenem com a roba orgànica aquella que ha estat creada sota criteris ecològics i de responsabilitat ambiental. Dins el criteri de la roba creada amb una preocupació ecològica, també hi inclouríem la roba que es fa a partir de la recuperació de residus o la recuperació de roba de segona mà. Amb la complementarietat d'aquests criteris, podem començar a parlar de roba sostenible.

La motivació per crear roba sostenible va néixer a partir de la preocupació per donar una alternativa al model industrial tèxtil actual. Apostant per materials ètics i sostenibles, confeccionant localment i amb una producció molt ajustada, es poden oferir alternatives de consum a la població que busca sortir dels circuits actuals del *fast fashion* i busca vestir-se sense comprometre el medi ni generar més treball esclau.

Entenem com a roba orgànica aquella que ha estat creada sota criteris ecològics i de responsabilitat ambiental

El tret característic de les col·leccions que faig actualment recau en els materials utilitzats. Són residus preconsum o roba de segona mà. El reciclatge de roba és una tècnica a través de la qual es pretén allargar la vida útil de la roba i evitar, així, la generació de nous residus. Malgrat que aquesta és una pràctica antiga i popular, el concepte que s'està utilitzant per parlar d'aquest tipus de reciclatge és *Upcycling*. Respon a l'objectiu de dotar de més valor el producte reciclat final.

La indústria tèxtil és un dels sectors que, actualment, està generant més treball esclau i contaminació ambiental. Calen alternatives que ofereixin materials ecològics i produeixin de manera més responsable. El consumidor final és la clau a l'hora de canviar el model d'empresa tèxtil que volem perquè, quan compra, està decidint de quina manera i a quin món vol viure. ◀

IMPRESSIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.info per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Submissió o asfíxia

✉ **Josep M. Loste**
Portbou

Des del servei Meteorològic, passant per la reforma de l'administració i la justícia, fins al cor de l'estat del benestar, les perspectives que ens ofereix l'Estat espanyol són demolidores: submissió o asfíxia. Perquè fa gràcia que, des de l'administració central, les més de dues-centes recomanacions per fomentar l'estalvi i liquidar les duplicats són autèntica música celestial, ja que, per exemple, les costoses inversions en trens d'alta velocitat no s'aturen. No hi ha dubte que les infraestructures espanyoles són les més ideològiques d'Europa, puix que no té ni cap ni peus que, per anar de Barcelona a Alacant, sigui més ràpid passar per Madrid. ◀

Impunitat i corrupció

✉ **Roser Crosas**
Vic

Llegeixo a la premsa que un ex-ministre xinès ha estat condemnat a mort per corrupció i abusos de poder. És espantós, cruel i infame. La pena de mort és inhumana i no hauria de produir-se mai a la vida. La corrupció de polítics i poderosos a Espanya i Catalunya és, en canvi, igual a impunitat, aforament, prescripció de delictes i indult en molts casos. És escandalós, injust i vergonyós. Només dir

que menteixen cínicament tots aquells que diuen que la justícia és igual per a tothom. Directament fa fàstic sentir-ho a dir. Per cert, Marca Espanya? Millor marca Pena. I el nostre petit país? Un pilot de polítics massa temps al poder. Massa impunitat enfront de tant desvergonyiment. I així anem.... ◀

Pudor de socarrim

✉ **Josep M. Boixareu**
Llerona

Ales altes esferes del PP, s'hi ha calat foc. S'han salvat, però, els euros que el seu extresorer s'ha endut qui sap a on. La resta ha estat repartida entre uns quants de confiança, alguns amagats en caixes de cigars; endemés de corrupció (presumpta), gracies per a l'addicte als cigars de qualitat, que, ni més ni menys, és el president del govern espanyol que, com té per costum, fuig d'estudi. Tot plegat no fa flaire d'havà, sinó que fa molta pudor. Si hi afegim les detestables sornegueries de Montoro sobre com ens fa almoïna amb els nostres diners, les mentides sobre la recuperació econòmica del Sr. De Guindos i els impropis de Margallo, no és estrany que els d'aquí hagin ensumat aquella pudor i se'l encomanen. Si no, què els passa, a les Sres. Sánchez-Camacho i De los Llanos de Luna, que només fan que ficar la pota fins i tot als jutjats on posen denúncies contra tot el que fa olor de catalanisme? I, al final, ni els jutges els donen la raó. La solució: fugir d'aquest estat que fa pudor de socarrim i quelcom més. ◀



PENSEM

Dignitat col·lectiva

✉ **Muriel Comas**
@La_Directa

Tenim un parell d'exemples mediàtics i recents de pèrdua de dignitat individual i col·lectiva que, a més, posen de manifest com hi ha, almenys, dos col·lectius que són, encara, el joguet d'una societat occidental i consumista: les dones i els braus. Dins una part de la psique col·lectiva és ella, la fresca, qui convidava a què els mascles li arrenquin la roba interior. De la mateixa manera que és el brau, el bitxo, també, qui per naturalesa i definició, és objecte de patiment d'una festa alcoholitzada. I a partir d'aquí, qui no vulgui pols que no vagi a l'era. Mentrestant, en un carrer de Barcelona, un infant dona puntades de peu a un colom moribund. Alhora, hi ha una noia que baixa la mirada quan el seu company li recorda les bones pautes de comportament. Tot seguit, algú alça la

veu als demés per donar valor al que vol argumentar, mentre algú altre calla atordit. I potser tot això no passa només en grans espectacles i festivitats que ens són un xic llunyanes. És possible que passi just aquí i ara, a tu i a mi. A nosaltres. La

Tenim molts motius per vestir-nos de dol i trobar a faltar la dignitat social i humana a molts nivells

preocupació pel benestar dels altres implica prendre consciència del que emana d'un mateix i, en el fons, iniciar una revolució real que viatgi de dins cap enfora. Tenim molts motius per vestir-nos de dol i trobar a faltar la dignitat social i humana a molts nivells. Des dels fets mediàtics fins a les situacions més quotidianes que, de vegades, fins i tot per mandra, deixem que passin de llarg. ◀

EL RACÓ IL·LUSTRAT



Gènesi

COM S'HA FET...



Aquesta setmana és la penúltima abans de la fi del curs 2012-2013. Bu! Ha estat un curs molt intens. Va començar el setembre amb en Ferran -pastor d'ovelles negres- i el procés Dafo, la *dafomania*. Va continuar amb el canvi de disseny del setmanari i la magnífica tasca del grup de disseny, el Jose, el Sergi i la Núria. El primer número d'aquest nou format va ser el 300 que, a més, va ser el primer de l'any. El mateix

mes de gener, vam fer esclatar el subscriptòmetre, després de sis anys intentant-ho, gràcies a l'èxit de la campanya nadalenca. I, finalment, el mes de juny, hem fet la campanya de micromeetnatge. I també, durant tot el curs, hem consolidat la web amb pics de visites espectaculars i quantitat de col·laboracions. Darrere de tot això, hi ha molta, moltíssima feina voluntària. Gràcies a totes. Fins la setmana que ve. Salut!

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.info
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

RECONeixEMENT. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciació.

NO COMERCIAL. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

SENSE OBRES DERIVADES. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'ús legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'anterior. //

Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, California 94305, USA

D Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il·lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

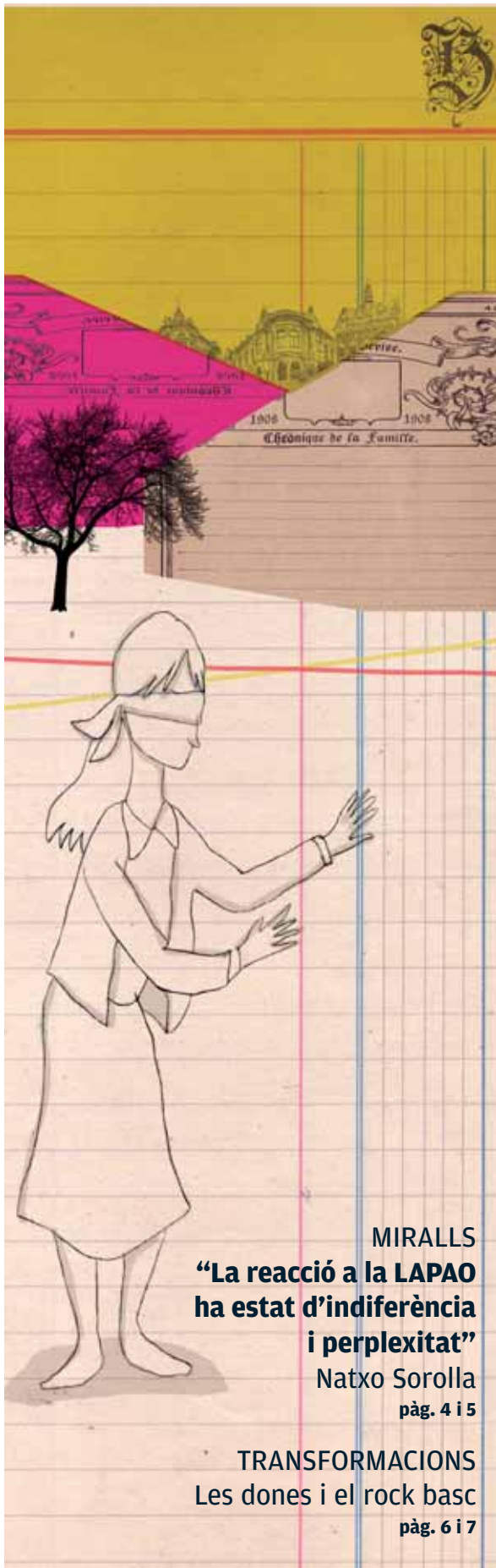
QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou i Marc Font **Així està el pati** Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Lèlia Becana i Maria Manyosa **Quaders d'illacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig, Mireia Chavarría i Àlex Vila **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hibai Arbide, Gala Pin i Josean Llorente **Agenda** Arnau Galí i Muriel Comas **La indirecta** Àlex Romaguera **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa **Puyal PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Blai Lindström **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Jordi Raymond **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISENY GRÀFIC** Jose Tèllez, Sergio Espin i Núria Ribes

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: hortadirecta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARRESME: marresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PENENT: terrespenent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 16



MIRALLS
“La reacció a la LAPAO
ha estat d’indiferència
i perplexitat”
Natxo Sorolla
pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS
Les dones i el rock basc
pàg. 6 i 7

DIRECTA 326
17 de juliol de 2013

IL·LUSTRACIÓ:
Zulema Galeano

L'habitatge, obstacle d'integració

Una investigació social focalitzada en la població d'origen equatorià al barri de Ciutat Meridiana conclou que la compra d'habitatge en condicions de sobreendeutament, lluny de convertir-se en un vector d'integració, ha significat l'inici de l'exclusió social d'aquest col·lectiu. Pisos sobrevalorats, connivència entre immobiliàries i entitats financeres i manca d'informació sobre l'estat dels habitatges són algunes de les irregularitats detectades.

Claudia Malca
afons@setmanaridirecta.info

Abans dels anys 90, el percentatge de persones estrangeres a Barcelona es trobava ben per sota de la resta de ciutats europees. Entre els anys 2000 i 2009, aquesta xifra va experimentar un increment del 520%. L'any 2010, a Barcelona, hi havia 295.304 persones estrangeres empadronades, és a dir, un 17,3% de la població.

Se sap que la integració social d'una persona consta de diverses facetes, una de les quals és la integració residencial. Davant les complicacions que troben en el mercat de lloguer d'habitatge, algunes persones amb nacionalitat extracomunitària i de rendes baixes, que van venir a viure a l'Estat espanyol per motius principalment econòmics, van optar per la compra d'habitatge. Paradoxalment, fa uns anys, la compra els resultava un tràmit més senzill que el lloguer. Tot i això, el poder adquisitiu d'aquestes persones només els va permetre comprar habitatges a les zones més barates de la ciutat, com ara Ciutat Meridiana, un dels tretze barris del districte de Nou Barris.

Ciutat Meridiana, barri d'extracció obrera situat al límit nord de Barcelona, té poc menys d'11.000 habitants. Des de fa anys, els habitatges de segona mà del barri són dels més barats de tota la ciutat.

Durant els anys 80 i 90, moltes famílies van decidir vendre el seu pis i marxar a viure a habitatges de més qualitat o més ben ubicats, a d'altres barris i municipis propers com Santa Perpètua, Montcada i Reixac, Santa El-

vira, Can Cuiàs, etc. En aquella època, el comerç del barri es va anar reduint i el veïnat tenia la impressió que el barri s'estava despoblant.

Aquesta tendència es va capgirar, a inicis de la dècada de 2000, amb l'arribada de la primera immigració extracomunitària. Aquesta nova població, provinent especialment de països de l'Amèrica Llatina, l'Àfrica i Àsia, va revitalitzar el teixit social i comercial del barri i va substituir la població de l'antiga immigració interna dels anys 60 i 70. L'any 2011, amb més d'un 35% de persones immigrades sobre la població total, Ciutat Meridiana doblava la mitjana de la ciutat.

Ciutat Meridiana és un dels barris amb més desnonaments de l'Estat espanyol: l'Associació de Veïns calcula que, fins al febrer de 2012, n'hi ha hagut 300

Tal com va passar a la resta de Barcelona i de l'Estat, l'any 2000 va marcar l'inici d'una escalada de preus dels habitatges al barri. Les entitats financeres i les immobiliàries van comprar els pisos de les antigues habitants. En un primer moment, els van posar en lloguer, però, quan els preus de venda van començar a augmentar, es van adonar que el veritable negoci era la venda i no el lloguer d'habitatge.

Els anys 2006 i 2007, a Ciutat Meridiana, els habitatges van arribar a preus desorbitats. Moltes persones d'origen estranger van adquirir habitatges a preus altíssims, sobrevalorats fins a més de 4.000 euros el m². Això va passar, en part, per la manca de lloguer i pels avantatges i les facilitats que oferien les entitats financeres per obtenir un préstec per comprar un immoble.

Amb l'arribada de la crisi econòmica, moltes famílies del barri van perdre la feina i no van poder continuar pagant les quotes hipotecàries dels pisos adquirits. Aquesta situació va donar lloc a una allau d'execucions hipotecàries i desnonaments. S'estima que Ciutat Meridiana és un dels barris amb més desnonaments de l'Estat. L'Associació de Veïns de Ciutat Meridiana calcula que, fins al febrer de 2012, hi ha hagut 300 desnonaments i n'hi haurà 400 més fins que acabi la crisi econòmica. Es pronostica que els desnonaments buidaran el 20% dels 3.670 pisos del barri abans de 2021.

Una bomba de relotgeria

Una recerca desenvolupada en el marc del Màster d'Immigracions Contemporànies de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) mostra que les conseqüències de la política temerària de concessió d'hipoteques en condicions moltes vegades fraudulentament a persones no subjectes de crèdit va resultar ser una bomba de relotgeria. La recerca es va dur a terme mitjançant entrevistes en profunditat a persones provinents de l'Equador, un dels col·lectius migrants que va arribar a Barcelona de manera massiva durant l'època de bonança del sector immobiliari (1999-2003) i que va comprar habitatge a l'etapa final d'aquesta època (2003-2006), quan els preus estaven més alts.

Les persones entrevistades, avui dia, tenen greus dificultats per pagar els seus deutes. A més, no poden vendre el pis al preu que el van comprar perquè, ara, les entitats financeres que els el van vendre posen en dubte el seu valor. En resum, aquestes persones no poden refer les seves vides.

Així doncs, la compra d'habitatge en aquestes condicions, lluny de situar-les més a prop de la integració a la societat d'acollida com estableixen diverses teories socials, les està portant a l'exclusió social i, en alguns casos, fins i tot a emprendre el viatge de tornada al seu país d'origen.

Males pràctiques esteses

Cal preguntar-se per què les entitats financeres van decidir donar crèdits hipotecaris tan elevats a un sector de la població que no hauria d'haver estat subjecte de crèdit. "Tenia un amic que era encarregat d'una sucursal financera", comenta un veí del barri. "El seu sou estava vinculat a la quantitat de

crèdits que era capaç d'atorgar cada mes. I si no donava prou crèdits, el seu salari baixava".

Una part important de les transaccions fetes en aquell temps van amagar certes irregularitats o, fins i tot, estafes comeses per les diferents empreses i professionals involucrades en les operacions de compravenda del pis i en l'atorgament del crèdit hipotecari.

A tot això, caldria afegir-hi el desconeixement de les persones immigrades en temes financers, que va facilitar que les empreses i les professionals poguessin dur a terme fàcilment aquestes males pràctiques.

De l'estudi, se'n desprèn que es van cometre un seguit d'irregularitats. La primera és la manca d'independència: hi va haver poca independència entre les empreses involucrades en la concessió de la hipoteca. Segons declaracions d'un dels entrevistats, existia una estreta relació entre l'agència immobiliària que venia el pis i l'entitat financera que atorgava la hipoteca. "El que passava era que l'agent immobiliari i el director de Caixa Catalunya eren molt amics. Ells s'encarregaven de tot", ressalta.

Segons declaracions d'alguns informants clau del barri, moltes agències immobiliàries de Ciutat Meridiana i d'altres barris de Nou Barris tenien acords amb determinades oficines d'entitats financeres (algunes d'elles ubicades fora del municipi de Barcelona) per donar tota mena de facilitats a persones que no complien amb els requisits mínims per poder accedir a una hipoteca, entre elles, moltes persones d'origen estranger.

- La falta de compliment dels acords de paraula era una de les irregularitats. Moltes agències van establir oralment unes condicions que després no figuraven al contracte hipotecari

A més, en els acords, també hi haurien intervingut notaris i taxadors, que suposadament haurien d'haver actuat com a figures independents en aquestes transaccions. "Taxadors, notaris, immobiliàries i caixes d'estalvi es posaven d'acord per poder concedir hipoteques, per donar facilitats a la gent. Tothom hi ha estat implicat", assenyala un veí del barri de Ciutat Meridiana.

Una altra de les irregularitats eren els pisos sobrevalorats. Si es té en compte la ubicació del barri, el seu estatus, l'any i la qualitat de les construccions, tots el pisos estaven sobre-



- Albert Garcia

valorats quan van ser adquirits. Un dels entrevistats relata una conversa amb el seu banc: "Ni el mateix banc no em vol comprar el pis...". Li deien: "Ara, el teu pis val, com a molt, 60.000 o 70.000 euros; com vols que te'l comprem amb un deute de 200.000?". Ell responia: "Però si vosaltres mateixos em vaú vendre aquest pis; vosaltres mateixos el vaú valorar en 200.000". I continua, amargament: "Després, amb el temps, m'he assabentat que aquests habitatges, cinc anys enrere, valien 20.000 o 30.000 euros. El que van fer va ser una barbaritat". La tercera irregularitat detectada és la manca d'informació sobre l'estat dels habitatges: les agències

immobiliàries no van informar les futures compradores sobre l'estat real dels pisos. Les persones entrevistades se'n van assabentar després d'haver signat la hipoteca.

En alguns casos, els pisos no tenien cèdula d'habitabilitat o les construccions eren defectuoses, amb problemes d'humitat. En d'altres casos, les construccions eren força antigues. Algunes persones entrevistades manifesten que, després d'haver entrat a viure als pisos, es van assabentar que tenien aproximadament 40 anys d'antiguitat.

Un altre dels problemes era la manca d'informació sobre els acords financers signats. Les persones entre-



vistades expliquen que van rebre molt poca informació per part de les entitats financeres i les immobiliàries sobre les característiques del crèdit hipotecari concedit i les conseqüències en cas de no poder pagar el deute. Tampoc no els van explicar adequadament com funcionava el tipus d'interès (que normalment era l'Euribor) i el tipus de diferencial ni que les quotes podien pujar.

A més, quan es van presentar les primeres dificultats per pagar les quotes, es va fomentar l'ús dels refinançaments, els crèdits personals o els períodes de carència total amb l'objectiu que la clientela "no pagui durant un temps" o "pagui menys", sense explicar que tot això generava uns interessos que s'anirien afegint al deute, amb la qual cosa, a llarg termini, la suma total de la hipoteca i/o el temps de pagament augmentaven considerablement.

La falta de compliment dels acords de paraula era una de les altres irregularitats. Moltes agències immobiliàries van establir oralment unes condicions determinades amb la clientela que després no figuraven al contracte hipotecari i no es van complir. Hi va haver enganys, sobretot, amb el tema dels avals. Els van prometre que podrien treure les avaladores al cap d'un temps sense cap cost, però no va ser així. "El banc i la immobiliària deien

que, al cap de dos anys, els avaladors sortien fora i només quedaríem els deutors", comenta una entrevistada. "Res, tot mentida. Quan els avaladors van voler sortir, ja no hi havia manera. Havíem de fer un refinançament perquè poguessin sortir i havíem de pagar 10.000 euros".

En un altre cas, persones que havien pactat ser avaladores oralment amb l'entitat financera i la immobiliària van acabar figurant com a propietàries de la hipoteca. "Es veu que és una cosa que els del banc han fet malament i no ho volen arreglar", diu una altra entrevistada. "Em sembla que ens van demanar 18.000 euros per fer un canvi de titulars", conclou.

També va haver-hi enganys amb el valor de les quotes hipotecàries mensuals. Els van prometre oralment que amb prou feines pujarien, que baixarien al cap d'uns anys o que serien més baixes del que van ser finalment.

Un entrevistat explica: "Al banc, ens van dir que, després de cinc anys, ens baixarien les quotes. Nosaltres dèiem, bé, està bé, paguem cinc anys i, després, ens baixen les quotes i paguem menys... Però han passat anys i res".

Els avals creuats, les hipoteques creuades i la falsificació de documents van ser altres irregularitats. Les entitats financeres demanaven, a través de les immobiliàries, que la persona compra-

Un grup de solidàries en un desnonament a Ciutat Meridiana - **Albert Garcia**

dora demostrés la seva capacitat de pagament i solvència. Això es concretava presentant nòmines i contractes de treball i, de vegades, també avals. A la pràctica, algunes de les persones entrevistades no tenien avaladores o els seus ingressos no eren suficients perquè els atorguessin la hipoteca. En aquests casos, les mateixes immobiliàries que es van encarregar d'aconseguir les avaladores, creuar-les, efectuar compres creuades o falsejar nòmines.

En un context de negociacions tèrboles, si no enganyoses, és molt qüestionable qualificar les compres d'habitatge com a actes de lliure albir

Un dels entrevistats explica que la immobiliària li va aconseguir un avalador perquè ell no en tenia cap. Una altra persona entrevistada va passar per la mateixa situació i, en el seu cas, els avals van ser creuats, és a dir, la immobiliària li va aconseguir un avalador però, alhora, ell va fer d'avalador d'aquesta persona.

"Tres dies després, l'home de la immobiliària em crida i em diu que necessito un aval. Li vaig respondre que no en tenia i em va dir que ell me n'aconseguiria un. Com ho van fer?

No ho sé. L'home va aconseguir un aval", diu l'entrevistat. "Aquesta persona també estava comprant un pis i vam intercanviar l'aval. Per a mi, això era un parany. Ho vaig fer amb bona intenció, perquè ho necessitava. Però l'altre també ho necessitava".

Una altra entrevistada explica que li van fer signar dues hipoteques, la seva i la d'una altra persona que no coneixia, és a dir, una hipoteca creuada. "Em van presentar una senyora que no coneixia de res", diu. "Ens van fer comprar dos pisos, o sigui, el meu i un altre, amb l'altra senyora. Les dues érem propietàries dels dos. Els vaig preguntar per què ens feien això i em van dir que no hi havia cap problema, que després ja s'arreglaria i cadascuna es quedaria amb el seu propi pis".

Finalment, destaca el cas d'un altre entrevistat, al qual la immobiliària va falsejar una nòmina per assegurar l'atorgament de la hipoteca. "Amb la nòmina, vas just. Millor que signis uns papers acreditant que els dissabtes, els diumenges i els dies festius treballes en un lloc traient uns diners extres. No temis res. Així, aniràs sobrat i ens concediran la hipoteca. Ja gairebé està concedida, però, amb això, ens assegurem", explica l'entrevistat. I afegeix: "Em va portar un paper emplenat on figurava que jo treballava amb una senyora. Ja tenien un arranjament amb ella, tenien el seu nom i el DNI. El paper deia que nosaltres fèiem tasques domèstiques, una mena de neteja de piscina, els dissabtes, diumenges i dies festius i que percebíem una quantitat de 600 euros".

Llibertat condicionada

Se senten veus que assenyalen que ningú no els va posar una pistola al cap a l'hora de signar les hipoteques que ara els trenquen les vides. Analitzant els resultats de l'estudi esmentat i tenint en compte el context de negociacions tèrboles, si no enganyoses, entre parts visiblement desiguals pel que fa a recursos i informació, és molt qüestionable qualificar els actes de compra d'habitatge a Ciutat Meridiana per part de persones equatorianes com a actes de lliure albir.

Per resoldre la problemàtica de l'habitatge generada a partir de la crisi econòmica, és fonamental utilitzar visions que tinguin en compte els elements estructurals del sistema d'habitatge que han conduït a la situació actual, dolenta, injusta i regressiva.

És evident que hi ha hagut una responsabilitat compartida entre tots els agents que van intervenir en la compravenda d'habitatges, però les conseqüències més severes d'aquesta situació les està patint el col·lectiu de persones més vulnerables, que s'han quedat sense sostre o que han de conviure amb l'amenaça de perdre'l en qualsevol moment.

Natxo Sorolla: “La LAPAO s’inventa per avalar l’estratègia segregacionista del PP”

El 9 de maig d’enguany, les Corts d’Aragó van aprovar la reforma de la llei de llengües amb els vots del Partit Popular i del Partit Aragonès Regionalista (PAR). En virtut d’aquesta reforma, el català que es parla a la Franja de Ponent passa a dir-se Llengua Aragonesa Pròpia de l’Àrea Oriental (LAPAO), mentre que l’aragonès s’anomena Llengua Aragonesa Pròpia de les Àrees Pirinenca i Prepirinenca (LAPAPYP). La normativa, a la qual es van oposar PSOE, IU i Chunta Aragonesista, també preveu la creació d’una Acadèmia Aragonesa de la Llengua que determinarà els topònims i els noms oficials en aquesta zona fronterera amb Catalunya. La decisió, avalada per l’executiu de Luisa Fernanda Rudi sota l’argument d’“evitar imposicions catalanes”, ja ha estat contestada per la comunitat científica, segons la qual la reforma persegueix trencar la unitat lingüística i anorrear el català en aquesta part de l’Aragó. De totes les veus crítiques, destaca la de Natxo Sorolla, expert en la realitat cultural de la Ribagorça, la Llitera, el Baix Cinca i el Matarranya, les comarques de la Franja. Veí d’aquesta darrera comarca, Sorolla és doctorant en Sociologia per la UB, on treballa analitzant els usos lingüístics a les diverses comunitats de parla catalana. Autor del bloc Xarxes socials i llengües, la seva recerca comprèn informes sobre la situació del català i la tria que en fan els infants d’origen al·lòcton a Catalunya, la Franja i les Illes Balears. Una activitat que compagina amb la col·laboració a la Xarxa CRUSCAT, de l’Institut d’Estudis Catalans (IEC), i la seva participació a entitats que malden perquè la diversitat lingüística i cultural es normalitzi en aquesta part del territori catalanoparlant.

FOTOGRAFIA
Robert



Àlex Romaguera
entrevista@directa.cat

Com s'ha rebut el canvi de denominació del català per LAPAO a la Franja de Ponent?

La polèmica sorgeix a Saragossa, Lleida i Barcelona, mentre que, a la Franja, s'ha conegut a través dels mitjans de comunicació. La reacció ha estat una barreja d'indiferència i de perplexitat entre els sectors més conscienciats.

A què respon el canvi de denominació, inclòs a la reforma de la llei de llengües impulsada pel govern d'Aragó?

S'inscriu en l'estratègia que practica el PP a Catalunya contra el sistema d'immersió lingüística, al País Valencià en diferenciar català i valencià, a les Illes Balears en eliminar el requisit de conèixer-lo per ser funcionari i, a la Franja, per trencar la unitat de l'idioma. Oficialment, no ho diran, però les dinàmiques compartides a cada territori van en la mateixa línia d'afeblir el català.

Com afectarà la reforma?

És difícil saber-ho, però no aportarà res de bo. Recordem que la llei de llengües de 2009 ja representava un estancament, perquè ratificava el català com a assignatura optativa en l'ensenyament, de manera que només l'aprèn qui ho demana. Si ara hi afegim el canvi de nom que li dona la reforma pactada entre el PP i el PAR i la presència de nova immigració i de matrimonis mixtes que no se socialitzen en català, significa que anem cap a un escenari monolingüe en castellà.

El català podria desaparèixer de l'àmbit educatiu?

No ho crec, perquè seria un veritable escàndol suprimir els convenis signats entre els governs català i aragonès. Permetran que el català continuï sent optatiu i es facin exàmens perquè, qui ho vulgui, pugui acreditar el seu nivell.

“La llei de llengües de 2009 ja representava un estancament perquè ratificava el català com a assignatura optativa en l'ensenyament”

De la reforma, destaca la creació d'una acadèmia que regula aquesta suposada modalitat de l'aragonès. Això pot ser letal?

Si es constitueix, haurà d'establir els processos legals per tal que, a més del català optatiu, incorpori l'anomenada LAPAO, de la qual s'hauran de fer classes i exàmens. Tot plegat és bastant complex.

Suposaria legalitzar una normativa diferenciada del català?

És el que promou Héctor Castro Ariño, secretari de la Federació d'Associacions Culturals de l'Aragó Oriental (FACAO) i de la plataforma No Hablamos Catalán, que, a còpia d'escriure amb el lèxic que s'escolta al carrer, farcit de castellanismes, es va inventar aquest suposat idioma diferent del català per avalar l'estratègia segregacionista del PP. I ara, amb la reforma, alguns ajuntaments han demanat que se substituïxi la terminologia de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) per aquesta cal·ligrafia. Ho ha fet el mateix Partit Aragonès de Fraga, quan sap que es tracta d'una representació cal·ligràfica sense valor científic. De tota manera, la majoria de sectors socials i culturals segueixen la normativa de l'IEC.

“El PP i el PAR van utilitzar la qüestió del català per desgastar el PSOE, tot i que saben que la polèmica és artificial”

Quan va començar l'ofensiva contra el català?

Si reculem a la història antiga, veiem que, a mitjan segle XVI, tota l'escriptura oficial era en català. Després, es va aragonitzar i castellanitzar amb dictadures com la franquista. Així es va arribar a la dècada dels 70, quan, amb la restauració de la democràcia, es va prestigiar la llengua. Va ser el període en què es va popularitzar Jesús Moncada, Constantí Llombart, mentre que, al mateix temps, els governs van concedir el rang optatiu al català en l'ensenyament. Fins i tot es va consensuar la llei de patrimoni de 1999, l'existència de dues llengües minoritàries a la Franja, el català i l'aragonès. La decisió va tenir el suport del PSOE, IU, CHA i també del PP i el PAR, que, tot i el seu conservadorisme, llavors defensava les dues llengües.

Què va passar perquè això canviés?

Amb l'entrada dels socialistes a la presidència d'Aragó, les posicions es van polaritzar. El PP i el PAR van utilitzar la qüestió del català per desgastar-lo, conscients que hi ha una base espanyolista molt forta en algunes zones. Radicalitzen el discurs i promocionen entitats anticatalanistes com la FACAO. Saben que la polèmica és artificial, però els serveix per erosionar els socialistes i el president Marcel·lí Iglesias, catalanoparlant de la Franja, projectant el missatge que hi ha un enemic poderós a l'altra banda que obté privilegis i que es queda amb tots els recursos. En definitiva: demonitzen Catalunya a còpia de mentides, envenges i recels.

Quines conseqüències té tot això?

Després de la llei de llengües de 2009, aprovada pel PSOE i la CHA, es visualitza un pol conservador que aprofita els

vincles de l'esquerra aragonesa amb ERC per titllar-la de “pancatalanista”. Aquesta estratègia de criminalització, sumada al desgast del govern d'Iglesias, catapultà el PP i el PAR al poder, cosa que ens durà a la regressiva reforma aprovada aquest gener passat.

Quina ha estat l'evolució del català durant aquest període?

Des de l'any 2003, ha perdut pes. Si llavors era present arreu del territori i es transmetia de pares a fills, a poc a poc, ha anat reculant en benefici del castellà, que ha esdevingut el principal vehicle de relació social i institucional. De tota manera, el fet que el català i l'aragonès estiguin inclosos dins el departament de Patrimoni com a peces de museu ja indica l'escàs interès de l'administració a promoure-les.

L'ofensiva també pretén invisibilitzar els referents vinculats al català?

Sens dubte. S'han suprimit projectes com el que portava escriptors als alumnes de la Franja. Aragón Televisión i altres cadenes afins al PP també han fet una labor nefasta en presentar la parla de cada poble com una modalitat diferent per ocultar la unitat lingüística. Ens trobem en un procés de substitució del català similar al que s'ha viscut a l'Alguer i a la Catalunya Nord, on la minorització ha provocat el desprestigi de la llengua i la pèrdua de parlants.

Darrerament, algunes alcaldies i representants polítics han sortit a criticar el PP. Són conscients d'aquest perill?

El Manifest de Mequinensa, subscrit per 28 ajuntaments de la Franja, indica que hi ha consciència i això és positiu. Però són reaccions que arriben tard, amb la llei ja aprovada.

“El futur dependrà de quin poder tingui el PP, però l'ideal seria que irrompés un govern d'esquerres sensible a la realitat lingüística”

Què es pot fer, doncs, per revertir la situació?

Es pot forçar el PP perquè aclareixi de quina llengua parla quan esmenta la LAPAO perquè, hi insisteixo: la llei del Patrimoni de 1999 diu clarament que, a la Franja, hi ha el català i l'aragonès. Aquí, se'l pot posar en contradicció. En tot cas, el futur dependrà de quin poder tingui la dreta a les institucions i de si el PAR canvia de dinàmica o no, sabent que sempre s'apunta al cavall guanyador. L'ideal seria que es trenqués el bipartidisme i irrompés un govern d'esquerres respectuós amb el que diu la ciència i sensible a la realitat lingüística de la Franja.

Rock en femení al País Basc

El darrer any s'ha parlat molt de la presència de les dones al rock del País Basc coincidint amb dos fets: l'estrena del documental de ficció *Zuloak*, dirigit pel carismàtic Fermin Muguruza, i l'exposició *Emarock*, que porta un any itinerant pel territori basc. Els punts de vista sobre el tema difereixen de grup a grup i parteixen d'experiències diverses, malgrat els missatges de les dues produccions. Diverses formacions basques visibilitzen la pluralitat alhora d'entendre la música i la presència de les dones en el món del rock basc.

Sàgar Malé

quadernsdillacrua@setmanaridirecta.info

“Arribarem al canvi quan no entrevistis Gose perquè la cantant és dona”. Inés Osinaga, del grup Gose, llença aquesta frase al periodista que li estava preguntant sobre la presència de les dones dins el món del rock basc. Aguda i dura en les seves observacions, Inés afegeix: “El darrer any, es parla molt de grups de noies, o noies amb grup ... i jo n'estic fins a les tetes, d'aquest tema. El canvi cap a la presència de les dones al rock vindrà si ens dona la gana! Hi haurà més noies a l'escenari o tècniques... si ens dona la gana! I farem grups de noies quan ens doni la gana. Quan canviïn els ulls de la societat, canviarà la manera de veure una noia a l'escenari”.

Inés es referia a dues produccions que van coincidir en el temps. Per un costat, *Emarock*, de l'associació cultural amb el mateix nom, que conté una exposició fotogràfica amb textos, acompanyada d'un documental, i que, complementada amb la web, té la intenció de convertir-se en un espai d'intercanvi d'experiències i d'opinions. Senzilla en recursos, és completíssima en els continguts, que volen fomentar,

divulgar i promoure l'espai de les dones en la música que es fa al País Basc.

L'audiovisual creat per Emarock contrasta, per la seva senzillesa, amb *Zuloak*, un documental de ficció creat per Fermin Muguruza i amb guió d'Éider Rodríguez, que s'ha fet molt més conegut i s'ha fet amb molts més mitjans. *Emarock*, però, va molt lluny en continguts i, per les seves càmeres, hi passen els noms més rellevants de l'escena basca: Kokein, Amaiur, Kerasy, Zea Mays, Gose, Amaia Zubiria, Mursago, Gaur Ez, Humus etc. *Zuloak* segueix la història d'una banda de rock inventada expressament pel film i formada íntegrament per dones. Tot reivindicant l'aportació de les dones al País Basc, el documental crea una confusió entre el grup de ficció i la realitat d'altres grups existents que van apareixent dispersos al llarg de la trama i que també surten a *Emarock*.

Així, en un curt període de temps, les dones de la reduïda (però intensa) escena del rock en basc han estat interrogades per documentals i per mitjans. Malgrat tot, no queda massa clar si, en efecte, una hi ha escena de rock en femení ni si, pel sol fet d'haver-hi dones, un grup ja es pot considerar de rock en femení.

Josep M. Martí



ZULOAK Rock de rock

El grup de rock del documental *Zuloak* ha estat creat en poc temps i està fent una gira de promoció del projecte, que acabarà el setembre de 2013, el mes que desapareixerà. El seu directe és tant energètic que, fins a cert punt, ha fet ombra als altres grups reals que el projecte pretén reivindicar. Parlem amb la cantant Tania de Sousa i la bateria Ursula Strong:

Tania de Sousa: “Hi ha grups que ens critiquen perquè ells porten una trajectòria d'anys i no han aconseguit el que volien, mentre que nosaltres arribem i ja estem tocant a les millors sales. En part, és així, però no puc sentir-me culpable perquè la feina que hi ha al darrere també és real. Crec que fer-ho en tan poc temps, mentre altres grups ho han fet en anys, també té el seu mèrit. Ningú no ens ha regalat res. D'altra banda, estàs a la punta de l'iceberg d'una persona com Fermin Muguruza, que porta 30 anys treballant, però, en el moment de tocar, ets tu qui ha de donar la cara”.

El so del grup se situa entre el punk i el hard, a mig camí entre les Runaways o les Hole, i amb lletres provocadores de fort contingut feminista. Els continguts del documental i de la seva actitud escènica, a vegades propera a les Riot

Grrrrl, fan que ens aproximem al grup des d'una perspectiva feminista, cosa que elles no reconeixen.

TS: Nosaltres no ens considerem una banda de noies pel fet que les components siguem noies, però se'ns ven així, com a *bandes de noies*, i és difícil desprendre't d'aquesta etiqueta. A més, s'hi barreja el rotlló del feminisme, que se'ns pressuposa perquè som una banda de dones, cosa que, als homes, ni se'ls planteja. També entenc la confusió, ja que el documental intenta potenciar el paper de les dones en l'escena musical i la pel·lícula és responsable que ens etiquetin com a banda de dones”.

Ursula Strong: Potser el món del rock està masculinitzat, però el món dels lampistes també. Nosaltres som una banda de rock on l'important és l'energia que transmetem, siguem noies o nois. No hi ha rock de noies, hi ha rock de rock i punt. La gent té un discurs verbal que després no passa a l'acció. Per a mi, és molt important passar a l'acció. Som així. Visc com sóc. A vegades, sembla que pel fet de ser una dona en escena has de ser una ideòloga. Hi ha el discurs-actitud i el discurs-paraulas. Jo no sóc del discurs-paraulas, jo no em poso a escriure articles sobre perquè toco. Toco i punt”.

KOKEIN El primer que fem és música

Kokein fa anys que està integrat pels mateixos cinc membres, units com una colla d'amics inseparables que, un dia, es van trobar com per art de màgia i han evolucionat junts. El so dels seus quatre treballs és personal i no té sobresalts, àlbum rere àlbum. Una música consistent, entre forta i elegant, que tendeix a generar atmosferes d'intensitat rockera, amb l'especialíssima veu lleugerament enrogallada de la cantant Zaloa i amb l'ascendència de guitarres com la d'Iker i, a vegades, del contrabaix.

Zaloa: El que tenim en comú els cinc components de Kokein és que estimem la música per damunt d'altres coses. Entre Iker i jo, hi ha una diferència: ell va començar amb el rock radical basc i en un ambient de reivindicació, mentre que jo, encara que ens portem pocs anys, vaig sorgir en un context ja dominat pel plaer de fer música, sense necessitat de reivindicació. Avui dia, Kokein vivim aquesta reivindicació que mai no hem perdut i que espero que no perdem, però també el fet de poder fer coses diferents sense que tot hagi de ser un camí cap a alguna banda.

Iker: Vivim aquí i som socials, som polítics, som d'esquerres i feminis-

tes... Com a grup, intentem transmetre el que creiem i com ho vivim, però sense convertir-ho en la raó bàsica per la qual fem música. Kokein som solidaris amb un munt de propostes d'esquerres i no tocaríem mai en un concert proespanyol, per exemple, perquè estem en aquest món. Però el primer que fem és música; la resta hi està inclòs.

Z: La gent del grup ens considerem plenament feministes, no només ho sóc jo com a dona, sinó que és la nostra ètica. Fa molts anys que existim i hem crescut junts en molts aspectes; el feminisme n'és un, de manera que jo, pel fet de ser la dona, no em sento una feminista que he de lluitar sola al grup, sinó que és tot el grup que ho fa. I n'estic orgullosa perquè, per mi, és el pas més important que hauríem de fer. Jo no ho entenc d'una altra manera, les dones soles no fem res, l'espai del feminisme l'hem de compartir totes i tots.

I: Jo penso que el fet d'autoanomenar-se feminista ja no està negativitzat. Nosaltres fins i tot tenim lletres que parlen del tema de la violència de gènere, en concret, de les sensacions d'una noia que deixa una relació violenta. Vivim el feminisme com el nostre espai natural, no és que siguem militants feministes.



GOSE No normatius en l'anàlisi de gènere

De tots els grups entrevistats, Gose és el més original. Inés, Iñaki i Osoron (trikitixa i veu, programacions i guitarra) integren la seva part en una música que s'escapa de la norma. No és electro ni tradicional, és d'estudi i de directe.

Osoron: Gosé és, sobretot, la combinació de tres elements: Iñaki toca les seves màquines i el seu estudi, Inés canta i sona la seva trikitixa (acordió diatònic basc) i jo toco la guitarra elèctrica. La complicació més gran era combinar els tres elements sense que un trepitges el terreny de l'altre. Nosaltres, contràriament a d'altres grups, comencem a l'estudi i acabem al local, aprenent, ja que també som un grup de directe; un directe on no som massa tecnos perquè som un grup de suar i de transmetre energia. Però, si hi ha algun tema en què no som normatius, és en l'anàlisi de gènere; som un grup que no és feminista ni LGTB...

Inés: Potser el món del rock està molt masculinitzat, però també molt guitarritzat. Jo no només m'he sentit diferent per ser l'única noia, sinó també per ser l'única que toca la trikitixa. Però els referents canvien. Jo tinc 50 alumnes d'aquest instrument, la majoria dones, i els seus referents no són masculins sinó femenins, ja que els referents actuals són dones. Així doncs... tot anirà canviant! A nosaltres, ens interessa el discurs no heterocentrista.

Ens agrada trencar amb els rols de gènere, amb el que és una noia dalt de l'escenari i fora de l'escenari. Quan Inés puja a l'escenari, té un paper que no té fora, perquè ens agrada dir les coses d'aquesta manera, amb una certa ambigüitat. A això se suma al fet que cantem en basc, una llengua que no té marca de gènere en els noms i els adjectius... i ens agrada fer servir aquesta ambigüitat.

Iñaki: Nosaltres estem més a prop del rotlló *queer*, de posar en dubte el gènere. Una vegada, els gais *abertzales* ens van demanar que féssim una cançó, però els vam fer una lletra completament diferent de la que ens demanaven, que deia: "Ni mascle ni femella, ni home ni dona, ni dogma ni hetero, ni orgullós ni gai!". Va generar polèmica, ja que era una cançó gai que anava dient no als gais, que apostava perquè no hi hagués gènere ni normes. Al final, la història els va convèncer. El *queer* va arribar a Euskal Herria, més tard que a Barcelona, amb Beatriz Preciado, que és vista com una marciàna.

I: Per algunes coses, Euskal Herria sembla i és molt d'esquerres i molt revolucionària, però, per moltes altres, som un poble molt tradicional. És una realitat. Encara pots sentir com insulten algú dient-li "*Marica*" dins una *herriko taberna*. La nostra funció com a músics és fotre canya a tot això.



Josu Torrealday

Feu-me un favor, sigueu feliços



FOTOGRAFIA: Robert Bonet

UriSick, UriProzac, UriSurfin, UriMavp, Muletitas, BombaLapa, DonTorrentor, etc. Eren moltes les cares d'Oriol Caballero; han estat moltes, també, les formes de recordar-lo dels darrers dies, en el que han estat unes llargues Urimpiades... i més que s'en faran, quan el temps vagi recol·locant una mica les nostres entranyes al seu lloc.

Els seus noms ens poden donar una idea de la quantitat de llocs, col·lectius, bandes, programes i experiments socials per on va passar i on sempre va ser estimat, deixant la seva empremta, el seu somriure, la seva tranquil·litat i uns coneixements que eren tan diversos com els àlies que tenia.

Aquests dies se l'ha recordat com a patriota valcarquí, ja que el barri més esperpèntic del districte de Gràcia va ser un mirall on identificar-se mútuament, l'un amb l'altre. Moltes similituds.

La seva mofa situacionista envers aquesta societat mostrava el seu cantó més punk, a la vegada tan intel·ligent.

Però ell, sempre amb aquella humilitat que el caracteritzava, no era persona que volgués notorietat ni copets a l'esquena; ho feia perquè li sortia de dintre i ho creia necessari.

Des de molt jove, va decidir viure per sobre de tot, trencar amb la nina de porcellana en què el volia tancar la seva salut, gaudint cada minut de vida. Per això va viure al límit, sabent que la vida cada dia ens estrena.

Va viure amb una melodia que sempre l'acompanyava, amb la música a la sang, a la punta dels seus dits, a la mirada. Una vida on la màgia dels seus acords psicodèlics ens delectà, fos qui fos que l'acompanyés.

Sigués on siguis ara, et recordarem sempre i continuarem lluitant per enderrocar aquesta Barcelona pija i postmoderna que odiaves tant, amb humor i molta ironia, com tu sabies fer tan bé. Guanyarem Uri, tornarà la Rosa de Foc i, aquest cop, amb molt de rock&roll.

Els teus col·legues

• Text escrit en homenatge a Oriol Caballero, músic i activista, que va morir el 10 de juliol



RODA EL MÓN



14

Refugiades palestines a Síria fugen a l'assetjada franja de Gaza per escapar de la guerra



16

Entrevista a Kelsey B., activista del moviment Occupy Oakland d'EUA

EUROPA // L'OBSERVATORI INTERNACIONAL DE PRESONS DENUNCIA MALTRACTAMENTS FÍSICS I LES MALES CONDICIONS DE VIDA DINS ELS CENTRES

Les presons franceses al punt de mira per abusos i sobre població

Victor Yustres
Barcelona
@victoryus3

Cops, puntades de peu, humiliacions, vexacions. L'informe presentat a principis de juliol per l'Observatori Internacional de Presons (OIP) desvela un seguit de maltractaments perpetrats per alguns vigilants de la presó de Saint-Quentin-Fallavier (situada a 20 km de Lió) entre el 2009 i el 2010. Fins a vint interns van presentar denúncies per abusos reiterats. Ahmed B. va rebre cops de puny i puntades per part de tres vigilants, que, a més, segons el seu testimoni, van gravar l'agressió amb una càmera de vídeo. Rachid F. va explicar que, el dia que va entrar a la presó, va ser atacat per tres agents del centre sense cap motiu, que el van intentar escanyar i el van agredir brutalment, fe-li van provocar contusions i hematomes visibles a la cara, el coll, els genolls i l'esquena. El cas més greu reflectit a l'informe és el de Mohamed M., que va patir un traumatisme cranial i una fractura al nas arran d'un cop de cap fort i injustificat que li va propinar un agent davant d'altres testimonis.

El juny, la saturació als centres penitenciaris va arribar al seu rècord històric amb un nivell d'ocupació del 118%

El dossier confidencial, elaborat el 2011 per la Inspecció dels Serveis Penitenciaris (ISP) del Ministeri de Justícia del govern francès, constata que l'equip directiu de Saint-Quentin-Fallavier coneixia i fins i tot encobria aquest sistema d'agressions continuades. També reflecteix la manca de reactivitat de les administracions penitenciaris i del poder judicial i



la impunitat gairebé total de què gaudeixen els acusats. Dels tretze vigilants, vuit van rebre una carta d'observació de la direcció penitenciària com a única sanció disciplinària i només un d'ells va ser inhabilitat a la feina després d'un nou cas de violència física contra un detingut denunciat l'abril de 2013.

Aquestes agressions no han estat les úniques destapades darrerament a les presons de l'Estat francès. Quatre vigilants del centre penitenciar de Valenciennes, al nord del país, van ser acusats d'agressions violentes el mes de juny. Un d'ells va ruixar un detingut amb gas lacrimogen. Finalment, només un dels vigilants ha estat sentenciat a un any de presó en règim de llibertat condicional. L'OIP assenyala que els abusos a les presons són freqüents, especialment dins els anomenats *quartiers disciplinaires* (departaments o cel·les disciplinàries), on les persones internes són aïllades de la

resta de la població i, en algunes ocasions, amenaçades, despallades, humiliades, pressionades per fer d'informadors o agredides físicament.

SUPERPOBLACIÓ CARCERÀRIA

Els casos de violència destapats recentment se sumen al context de degradació continuada de les condicions de vida a les presons franceses durant els últims quinze anys. El juny de 2013, la saturació dels centres penitenciaris de l'Estat francès va arribar al seu rècord històric amb 67.977 persones detingudes per 57.325 places, xifres que suposen un nivell d'ocupació del 118%, per sobre del 99% de mitjana registrat als 47 països que formen part del Consell d'Europa. Fins a 117 de les 138 presons del país estan superpoblades; deu d'elles es troben al 200% de la seva capacitat. Això suposa unes condicions de detenció inhumanes i una violació dels drets humans, segons l'OIP.

Cel·la d'aïllament de la presó de Baumettes, a Marsella.
/ TUXBOARD.COM

Diverses inspeccions oficials ho corroboren: cel·les de nou metres quadrats per a tres persones, dutxes rovellades, ventilació difícil i sistema de calefacció molt defectuós o inexistent. El cas més flagrant és el de la presó de Baumettes, a Marsella, d'on l'equip de control de presons va sortir aterrat a finals de 2012: olor d'escombraries i orina per tot arreu, murs mig destruïts, lavabos embussats i plagues de rates, escarabats i, fins i tot, alguns escorpins. Un cas similar es va repetir prop d'Estrasburg mesos després, a la presó de Colmar. Fins i tot un jutge ha demanat la posada en llibertat immediata d'un detingut a la presó Bois-d'Arcy, a la perifèria parisenca, per "condicions de detenció indignes".

A tot això, s'hi ha d'afegir una conseqüència inquietant: la taxa de suïcidis a les presons gal·les el 2010, darrer any de referència de l'informe, va ser de 15,5 persones de cada 10.000, més del doble de la mitjana europea (6,7), a la qual cal afegir-hi 2.000 temptatives de suïcidis anuals. El mes de maig d'enguany, el Tribunal Europeu de Drets Humans va condemnar l'Estat francès per "tractament degradant" i per la manca d'unes exigències sanitàries mínimes als centres de detenció, basant-se en el cas concret d'un reclus d'un centre de Nancy. És la cinquena condemna d'aquest organisme al país gal en relació als déficits de les presons.

Davant d'aquesta situació tan alarmant, el govern francès ha presentat un projecte de llei per la creació de noves places a les presons, però, sobretot, per reduir la duresa de les sancions, promoure penes més curtes amb llibertat condicional i desenvolupar mètodes alternatius, com ara el braçat electrònic o els treballs comunitaris. L'OIP, però, veu que es fan molts més esforços econòmics per reforçar el sistema de control i de seguretat, en la línia repressiva i coercitiva actual, que no pas per lluitar contra la superpoblació carcerària. ◀

ORIENT MITJÀ // REFUGIADES PALESTINES DE SÍRIA FUGEN A L'ASSETJADA GAZA PER ESCAPAR DE LA GUERRA

La segona Nakba, ara de Síria a Palestina

Galla López
Ciutat de Gaza
@GallaLop1

En Youssef, de 40 anys, va arribar a Gaza fa tres mesos. Fugia de Síria. La seva família és originària de Safed, un poble de la Palestina històrica de 1948, i es va veure forçada a emigrar el mateix any de la catàstrofe palestina rumb a Síria. Primer, van viure al camp de Jarama i, posteriorment, al de Yarmouk. Ara han retornat. Com la d'en Youssef, hi ha prop de 235 famílies registrades que han arribat a la franja de Gaza des de Síria durant els últims mesos, fugint de la guerra. Són un total de 950 persones, dades que confirma el cap de comunicació de l'Agència de les Nacions Unides per a les Refugiades Palestines al Pròxim Orient (UNRWA) Adnan Hasna.

A Síria, en Youssef treballava amb les ambulàncies a l'hospital palestí del camp de Yarmouk. Explica que aquest hospital tenia la protecció de les tropes del president sirí Baixar al-Assad, ja que havia estat fundat per l'Organització per a l'Alliberament de Palestina (OAP), i comptava amb la simpatia del govern. Tanmateix, els altres hospitals del camp no van gaudir de la mateixa sort i van ser destruïts a l'inici de la disputa bèl·lica. Yarmouk era una àrea controlada pel govern, però, des de fa sis mesos, el control del camp passa fàcilment d'una facció a l'altra. La població palestina mai no ha estat l'objectiu d'Al-Assad però, no obstant això, Youssef confessa que cal un canvi polític i social a Síria perquè la població està patint una repressió molt dura per part del règim.

La inseguretats i la por van fer que Youssef, juntament amb la seva dona, la mare, dues filles i un fill, fes les maletes i abandonés el país. "Jo he tingut l'oportunitat de marxar perquè disposava d'al-



guns estalvis i tinc dues germanes que m'acullen a Beit Lahia, al nord de la Franja de Gaza, però hi ha moltes palestines que esperen, impacients, l'hora de poder sortir de Síria", comenta.

Youssef s'il·lusionava amb la idea de tornar a la seva estimada terra, Palestina, per establir-s'hi i començar una nova vida al costat de la seva família, però, a la Franja de Gaza, la situació no és gens fàcil. Amb una taxa d'atur del 30% i les poques ajudes que promet la UNRWA, que mai no arriben, ell i la seva família sobreviuen amb els 155 euros mensuals que reben del govern de Hamàs, una quantitat que no els permet ni tan sols pagar el lloguer d'un pis per a tota la família. Un cop més, la desesperança i les poques perspectives de futur a Gaza fan que Youssef pensi a tornar a Síria; això sí, quan acabi la guerra, tot i

que no és gaire optimista quan li preguntem pel final del conflicte: "No és simplement una guerra al camp de batalla, és molt més, és una guerra política amb molts interessos en joc".

Ara, a més tem les possibles represàlies contra membres de la seva família, que encara romanen a Síria.

LA TRAGÈDIA SENSE FI

Durant els més de dos anys que fa que dura el conflicte armat sirí, l'estimació de les Nacions Unides pel que fa al nombre de víctimes mortals és d'entre 93.000 i 100.000 persones. La violència és tan greu que fins i tot l'assetjada Gaza s'ha convertit en refugi per a les palestines que residien als camps de refugiades sirians. Abans del març de 2011, les refugiades palestines ja constituïen la comunitat més pobre de Síria: un 27% vivia per

sota el llindar de la pobresa -dos dòlars al dia- i un 12% ni tan sols disposava de l'alimentació diària bàsica (dades confirmades per la UNRWA).

Síria compta amb onze camps de refugiades palestines, tres d'ells no oficials, amb una població superior a les 525.000 persones. El de Yarmouk, situat a la ciutat de Damasc, és el camp més poblat del país, amb prop de 144.000 refugiades. Síria es distingia per ser un dels millors països per a la població refugiada palestina, ja que gaudia dels mateixos drets que la població autòctona, amb l'excepció de la participació en la vida política. Durant els dos darrers anys, prop de 235.000 palestines s'han vist forçades a abandonar la seva llar a conseqüència de la guerra.

Prop de 235.000 palestines de Síria s'han vist forçades a abandonar la seva llar els darrers dos anys

Una vegada més, la població palestina torna a ser víctima d'un conflicte aliè. Ja el 2006 va patir la guerra del Líban amb Israel, en el present, la guerra a Síria. Des que van començar les anomenades primaveres àrabs, el desembre de 2010, la causa palestina ha estat posposada i relegada a un segon terme de l'agenda política internacional. L'ocupació i la neteja ètnica del poble palestí fa més de 65 anys que dura. Tot i que l'Assemblea General de les Nacions Unides va aprovar el reconeixement de Palestina com a Estat observador per majoria absoluta, amb 138 vots a favor, entre ells el de l'Estat espanyol, la realitat és que, sobre el terreny, no ha canviat res en matèria de drets i llibertats per a aquest poble tan maltractat. ◀

Document de viatge' d'en Youssef, palestí de Síria ara refugiat a la franja de Gaza / GALLA LÓPEZ





ESTATS UNITS // L'OBJECTIU DEL VIATGE HA ESTAT AUGMENTAR LA IMPLICACIÓ AMB L'ÀFRICA I REMUNTAR POSICIONS EN EL RÀNQUING DE SOCIS PREFERENTS

La visita d'Obama a l'Àfrica, un 'tour' oportunista?

Anna Tapia
Barcelona
@ATapiaL

Després de la visita del president xinès Xi Jinping a l'Àfrica durant el mes de març, ara ha estat el torn dels EUA. Quatre anys després de la primera i darrera visita presidencial a l'Àfrica, Barack Obama va començar el *tour* al Senegal i va continuar per Sud-àfrica i Tanzània.

Obama va arribar al continent per remarcar el potencial de l'Àfrica com a socià comercial i de negoci pels EUA. L'objectiu principal ha estat augmentar la implicació amb l'Àfrica i remuntar posicions en el rànquing de socis preferents pels estats africans, la majoria dels quals tenen la Xina com a socià principal. Durant la visita, el president anava acompanyat de representants del Banc d'Importacions i Exportacions nord-americà Ex-Im Bank i d'oficials de l'organització de comerç del país. A les tres visites, es van establir reunions amb governants, empresariats i líders comunitàries i de moviments socials.

Pels EUA, Sud-àfrica és un Estat estratègic per l'entrada de la inversió privada nord-americana al continent i, a més, és un Estat democràticament estable i posseïdor de l'economia més diversificada de l'Àfrica subsahariana. Sud-àfrica és una potència emergent i una de les principals del continent. La seva influència dins la Unió Africana (UA) és creixent, així com la seva presència a la comunitat internacional com a membre de grups com l'IBSA (l'in-

Durant la primera legislatura, l'Àfrica va restar exclosa dels interessos internacionals dels EUA, un fet que la Xina no va desaproveïtar

país no havia tingut tant d'impacte en l'àmbit social, polític, infraestructural i econòmic com la Xina des de l'inici del segle XXI.

El primer *tour* va ser l'any 2009, quan el president va fer una visita d'un dia i mig a la capital de Ghana, Accra, on va fer un discurs per anunciar, paradoxalment, que l'Àfrica no estava "al marge dels assumptes mundials". Una decepció pels milions de persones africanes que esperaven que el primer president nord-americà negre i de pare africà encetés un nou període de col·laboració i desenvolupament amb el continent. Obama va centrar els seus primers quatre anys a posar fi a dues guerres inacabades, a l'Afganistan i a l'Iraq, i a resoldre la greu crisi financera que travessava el país, la pitjor des de la Gran Depressió dels anys trenta del segle passat.

Ja abans de trepitjar el continent, la visita d'Obama va generar una gran expectació, tenint en compte que els seus antecessors al càrrec s'havien posicionat i havien establert laços amb diferents objectius —econòmics, polítics o de seguretat. Bill Clinton va visitar deu països africans, mentre que George W. Bush en va visitar onze.

durant la primera legislatura, l'Àfrica va restar exclosa dels interessos internacionals de l'administració Obama, un fet que la Xina no va desaproveïtar per liderar grans contractes i oportunitats de negoci per tot el continent. Els darrers seixanta anys, cap



país no havia tingut tant d'impacte en l'àmbit social, polític, infraestructural i econòmic com la Xina des de l'inici del segle XXI.

El primer *tour* va ser l'any 2009, quan el president va fer una visita d'un dia i mig a la capital de Ghana, Accra, on va fer un discurs per anunciar, paradoxalment, que l'Àfrica no estava "al marge dels assumptes mundials". Una decepció pels milions de persones africanes que esperaven que el primer president nord-americà negre i de pare africà encetés un nou període de col·laboració i desenvolupament amb el continent. Obama va centrar els seus primers quatre anys a posar fi a dues guerres inacabades, a l'Afganistan i a l'Iraq, i a resoldre la greu crisi financera que travessava el país, la pitjor des de la Gran Depressió dels anys trenta del segle passat.

Ja abans de trepitjar el continent, la visita d'Obama va generar una gran expectació, tenint en compte que els seus antecessors al càrrec s'havien posicionat i havien establert laços amb diferents objectius —econòmics, polítics o de seguretat. Bill Clinton va visitar deu països africans, mentre que George W. Bush en va visitar onze.

Durant l'administració Clinton, es va produir l'avenç més important en termes comercials. El maig de l'any 2000, es va promulgar una llei sobre un dels acords comercials més transcendents entre l'Àfrica i els EUA, l'African Growth and Opportunity Act (AGOA). La normativa, dirigida —en part— a la promoció de les exportacions nord-americanes al continent, també establia reduccions de les taxes aranzelàries per promoure les importacions, especialment de productes tèxtils, de 25 països africans als EUA. No obstant això, aquest *duty free* només ha tingut impacte als països rics en recursos naturals com Nigèria, Sud-àfrica o el Gabon, que s'han beneficiat dels avantatges aranzelaris en l'exportació de petroli, que representava més del 80% de les exportacions, davant el 10% del sector tèxtil. Els productes agrícoles africans, el principal sector del continent, no entren en aquestes exportacions a causa dels subsidis i les polítiques proteccionistes existents al sector agrícola dins el mercat global liberal. Amb Bush fill al govern, el 2003, es va desplegar un programa per

Concentració fora de la Universitat de Johannesburg, a Soweto, abans de la reunió d'Obama amb les estudiants, el 29 de juny de 2013 /CHRISTOPHER FURLONG

combatre el VIH/Sida i l'administració nord-americana es va comprometre a invertir quinze mil milions de dòlars en cinc anys. Bush també va fundar la Millennium Challenge Corporation, una agència *neoon* d'ajuda internacional que proveeix ajuda al desenvolupament condicionada a la bona governança o a la reducció del deute extern.

Abans de la visita, l'administració Obama va nomenar dues representants del govern especials pel continent: una assistent pel secretari d'Estat en afers africans, Linda Thomas-Greenfield, i un representant especial per la zona dels Grans Llacs, l'exsenador Russ Feingold. A més dels representants, es posa una atenció especial a la seguretat i, sobretot, a l'evolució i l'expansió de l'AFRICOM, el comandament militar d'acció ràpida nord-americà a l'Àfrica, que ha augmentat en nombre de soldats i d'equipaments, ha obert bases militars temporals i ha reforçat l'única base permanent, el Camp Lemonnier —emplaçat a Djibouti, a l'Àfrica oriental—, que és la seu de les operacions dels EUA amb avions no tripulats *drone* a la regió del Sahel. ◀

ESTATS UNITS// ENTREVISTA A KELSEY B., MEMBRE DEL MOVIMENT OCCUPY OAKLAND

“Occupy ha recuperat la història amagada de lluita als EUA”

La ciutat d'Oakland, situada a la costa oest de l'estat de Califòrnia, és -encara avui- i ha estat una de les ciutats més rebels dels EUA. El 1966, per exemple, va veure néixer el Partit de les Panteres Negres, però no va ser l'única organització que es va crear a la ciutat. Probablement, explica l'activista Kelsey B., això es deu al fet d'haver de fer de la necessitat virtut, ja que també és una de les ciutats amb més brutalitat policial dels EUA. Continuant amb la història de radicalisme, Oakland va ser una de les ciutats on el moviment Occupy -amb l'eslògan 'Som el 99%' - va organitzar una de les acampades més importants i també va ser l'indret on, l'1 de maig de 2012, es va aconseguir convocar una vaga general, que va comptar amb la participació de milers de persones. Avui dia, ja no queda cap de les acampades del moviment Occupy, que, igual que el 15-M, s'ha transformat en altres coses. Kelsey B. va ser a Barcelona recentment i vam parlar amb ella del moviment i de les transformacions que ha patit.



les cases buides que hi ha per convertir els barris populars en barris per a persones riques. És un problema important.

Perquè creus que ha deixat de funcionar el discurs del 99%?

És un discurs que continua present, però hi ha gent -especialment anarquistes i antiautoritaris- que es mostra crítica amb aquesta idea perquè no té en compte totes les capes que hi ha entre la classe treballadora i les persones més marginades i l'elit. La idea del 99% no et permet parlar de la burgesia o de la petita burgesia.

“La idea del 99% no et permet parlar de la burgesia o de la petita burgesia”

Explica'ns una mica les característiques d'Occupy Oakland?

Una de les coses que feia que Occupy Oakland fos diferent dels altres Occupy era que, des del començament, el moviment que ocupava la plaça Oscar Gran va declarar l'espai lliure de policia. Per tant, a diferència de les altres acampades, no es permetia que la policia entrés a la plaça. Això va fer que fos un espai molt més segur per a la gent i que aquesta el volgués



defensar encara més davant de qualsevol atac. La raó és que, històricament, Oakland és una ciutat negra, on es van formar diversos grups militants, però, a la vegada, continua havent-hi molta violència policial. Per exemple, la plaça que vam ocupar va ser rebatejada com a Oscar Gran Plaza perquè va ser l'indret on, l'1 de gener de 2009, la policia va assassinar un home que es deia Oscar Gran. El fet que la policia no pogués accedir a la plaça, va convertir l'espai en un lloc molt més habitable per tothom. D'alguna manera, el moviment Occupy ha recuperat la història amagada de lluita als EUA.

Com es va aconseguir fer una vaga general l'1 de maig a Oakland?

Després del desallotjament del campament, vam intentar tornar a acampar, però no ho vam aconseguir. Tot i això, es continuaven fent assemblees generals. Durant una d'aquestes assemble-

es, la majoria de gent va votar a favor de convocar una vaga general a la ciutat. De fet, va ser la primera vaga general que tenia lloc als EUA des de 1946 i, per tant, va ser un fet històric. Molta gent de grups i organitzacions molt diferents va treballar >plegada per organitzar la vaga. D'alguna manera, era com recuperar la història radical de la ciutat. Diverses marxes van anar sortint de diferents llocs cada hora. La vaga general va ser un èxit, ja que milers i milers de persones van sortir al carrer aquell dia i, tot i que no es va aconseguir aturar la ciutat del tot, la sensació d'unitat va ser molt forta. Al final de la jornada, totes les marxes van coincidir al port. De manera coordinada amb els sindicats portuaris, es va aconseguir bloquejar la instal·lació durant una estona. Molta gent va participar en una acció massiva d'aquest tipus per primera vegada, cosa que, normalment, no passa als EUA. ◀

/ ROBERT BONET

COOPERATIVA AUTOGESTIONÀRIA
www.laciutatinvisible.coop
ATREVEIX-TE A IMAGINAR-LA

DIVA HOGAR
REPARACIONS 24H
MANTENIMENT I REFORMES
Barcelona
93.346.86.01
Tarragona-Reus-Costa
977.207.982
www.clubdivahogar.com

TAM-TAM
disseny gràfic - il·lustració
web - companyia
www.fundaciontamtam.org

RADIO PICA
www.radiopica.net



LOURDES LAO



EXPRESSIONS

“El Tingladu no són només concerts, és una filosofia”

El Tingladu és un festival organitzat a Vilanova i la Geltrú amb motiu de la festa major. Parlem amb dos dels seus organitzadors, Raimon Ràfols i Carles Reñé, que pertanyen a l'entitat cultural i social Can Pistras. Una mostra més de la vitalitat associativa de la capital del Garraf.



Arnau García Cardona
@La_Directa

Què és el Tingladu?

És el granet de sorra de Can Pistras a la festa major. Una manera de trencar amb el folklorisme tradicionalment associat a aquests actes i de fer partícip la ciutadana d'uns actes que li pertanyen. Entenem que la festa ha de ser del poble i per al poble i que no només hi han de participar els balls populars, que respectem totalment, sinó també la resta d'entitats, que aporten un punt de vista diferent i enriquidor a l'esdeveniment. Per a nosaltres, però, el Tingladu no només són concerts. És una filosofia, una manera de fer centrada en Vilanova i que vol esdevenir un punt de referència de la festa major.

“Entenem que la festa ha de ser del poble i per al poble i que no només hi han de participar els balls populars”

Enguany ja serà la sisena edició i, pel que hem anat veient, el Tingladu és un festival que sempre ha volgut innovar i no estancar-se en un model concret.

Sí, aquest any no és una excepció. Hem volgut reforçar la col·laboració amb altres entitats de la vila. La colla castellera de la ciutat, els Bordegassos de



Vilanova, faran un assaig el primer dia a la tarda. Hem fet el mateix des dels nostres inicis, ja fos amb els Diables, Falcons, grallers... Hi ha molta gent donant suport al nostre projecte des del principi i és una manera d'agrair a la resta d'entitats amigues que han visitat el Tingladu any rere any. També hem introduït la figura del *txupinazo*, una mena de pregó a càrrec d'algun personatge conegut del món de la cultura que donarà el tret de sortida a l'edició d'enguany. També destaquem l'obertura del marc geogràfic: ens hem esforçat per portar grups del País Valencià i de les Illes, fidels al compromís amb la llengua catalana.

Crida l'atenció l'aposta ferma pel que fa a portar només grups que cantin en català. Hi ha un objectiu polític en l'organització del Tingladu?

Més que compromís polític, seria més aviat compromís amb la llengua i la cultura. Can Pistras no es dedica a fer concerts durant la resta de l'any, llavors, a l'únic festival que organitzem entenem que el denominador comú ha de ser portar i promocionar artistes del territori. És evident que portar només grups en català no deixa de ser una aposta política, no ens n'amaguem pas, però no és tant un objectiu marcat estratègicament com la pròpia idiosincràsia de l'entitat, la manera natural d'expressar-se de Can Pistras i del Tin-

gladu. La llengua catalana és el fil conductor del festival, però no volem ser un certamen d'una tendència política concreta amb l'objectiu de portar grups amb un discurs polític clar i definit al darrere. Volem fer una radiografia musical del país, per això hi trobem perfils molt diversos: des de grups de pop-rock que no es mullen tant fins a gent com At-Versaris, que sí que mostren clarament les seves preferències polítiques. N'hi ha per a tots els gustos!

“Volem fer una radiografia musical del país, per això hi trobem grups de perfils molt diversos”

Com financeu el festival?

Som una entitat autogestionada i, com a tal, no rebem cap subvenció per part de l'Ajuntament. Prou feina tenim perquè ens muntin l'escenari i ens col·loquin l'electricitat! De la resta, ens n'encarreguem nosaltres. Els calés surten de les barres i del *merchandising*, només una part molt petita correspon als patrocinadors. És una aposta arriscada, però gratificant, ja que és el poble qui manté viu el festival, en uns temps complicats pel que fa a l'oferta cultural gratuïta a les nostres viles i ciutats. De fet, aquest any, el lema ha passat a ser *La cultura no és un luxe!*, en referència a la brutal pujada d'impostos a les activitats culturals. Des de Can Pistras, continuarem amb la mateixa aposta de sempre, plantant-nos davants d'aquells que no volen que prenguem els carrers i els omplim de vida i dotant la nostra ciutat d'alegria i de festa popular. ◀

El grup Rosa Luxemburg a l'edició de l'any passat del Tingladu / RAY MOLINARI

Festival El Tingladu 2013

Del 25 al 28 de juliol
Plaça de les Neus de Vilafranca i la Geltrú. Entrada gratuïta
<http://canpistras.cat/tingladu/artistes/2013>

EXPRESSIONS

On és el cinema social?

Analitzem la situació actual d'una etiqueta present i combativa des dels inicis del cinema, però també molt debatuda

Víctor Alonso Berbel
@valonsoberbel

El cinema ha tractat la realitat social de les classes treballadores des de perspectives molt diverses: des dels muntatges ideològics del cinema soviètic fins al realisme cru dels germans Dardenne. Per a algunes, és una eina necessària de conscienciació; per a d'altres, un recurs fàcil que sovint s'utilitza de manera interessada... En el context actual, aquesta polèmica s'afegeix a nous interrogants: com està retratant la crisi sistèmica el cinema? I quines respostes ens pot donar?

La relació entre art i societat sempre ha estat un equilibri delicat entre el compromís i la llibertat creativa, tan complex d'assolir que, sovint, es transforma en una elecció aparentment necessària: les artistes poden ser socials i compromeses... o ser, autènticament, artistes. Però és possible avançar en el llenguatge des de la implicació respecte a la realitat col·lectiva? Existeix, doncs, el *cinema social*?

Una 'bona' pel·lícula social ha de ser compromesa però no semblar-ho

La història ens respon amb contundència: són nombrosos, els precedents en forma d'artistes i moviments cinematogràfics que han abordat les inquietuds i les lluites de les classes populars des de tot tipus d'òptiques. Molt vinculat a la tradició britànica, que alhora provenia de la novel·la dickensiana, el cinema social, en els seus inicis, va tractar les interaccions quotidianes de la gent amb unes condicions de vida més precàries, com ara els conflictes laborals. En paral·lel, la perspectiva soviètica era més combativa, de la mà del muntatge de denúncia permanent, i parlava d'un *cinema-puny* que, en termes de Sergei Eisenstein, havia de moure consciències a través dels mecanismes més directes possi-

bles. Després de la Segona Guerra Mundial, el moviment més crític s'esdevindria a Itàlia: el neorealisme de directors com Roberto Rossellini o Vittorio de Sica enfrontava la societat amb el seu reflex, en un mirall de desesperació i pobresa material i moral.

PARADOXA DE LA DOBLE CRISI

Més recentment, el cinema social ha continuat arrelat a Europa, amb el Regne Unit i França com a focus destacats, en línia amb el fort finançament públic del sector en aquests països. La lògica convida a imaginar que una crisi econòmica terrible com la que es viu actualment al vell continent hauria d'haver revifat aquest compromís de l'art respecte al seu entorn, però una repassada ràpida a la cartellera porta a l'escepticisme. I llavors, on és el cinema social ara mateix, quan més se'l necessita?

L'escassa representació de la temàtica de la crisi econòmica a les sales d'exhibició és causa, paradoxalment, d'una segona crisi: la del sector cinematogràfic. Com afirma Sergi Sánchez, doctor en Comunicació Audiovisual i professor de la Universitat Pompeu Fabra: "No hi ha una resposta del nostre cinema a la realitat social contemporània perquè està exclusivament preocupat per subsistir". I aquesta subsistència, en el context de retallades de les subvencions públiques, passa per la necessitat de creació d'una indústria finançada amb inversions privades, no especialment interessada en la producció d'obres crítiques amb l'ordre social establert.

IDEOLOGIA O ESTÈTICA: UNA DICOTOMIA ETERNA?

"Si algú sap què és insistir, aquest és Ken Loach. Cadascuna de les seves pel·lícules és allà per recordar-nos que Margaret Thatcher va existir. Que sí, Ken, que sí". Amb aquestes frases, el crític Luis Martínez comentava *La part dels àngels*, la darrera pel·lícula del legendari realitzador britànic, des d'un diari de tirada nacional. La trajectòria de Loach esdevé,



així, la metonímia perfecta d'una situació molt habitual: avantgardista als inicis de la seva carrera, va rebre el suport de la crítica per obres trencadores en el llenguatge com *Cathy Come Home*, una de les primeres pel·lícules que va representar la crueltat del desnonament i dels serveis socials britànics dels anys 60. Però les seves pel·lícules més recents, amb un marcat i obert discurs progressista, l'han convertit en el blanc de les comentaristes per la seva

A dalt, el jove Cyril busca el seu destí fora de les llars d'acollida a 'El nen de la bicicleta'. A baix, l'urie i Raul lluiten per exterminar una epidèmia i, alhora, per sobreviure a 'La plaga'.

aparent obviat: "El problema del cinema social sorgeix quan la ideologia es menja el discurs estètic", corrobora Sánchez.

D'aquesta manera, un cop més, s'obre una hipotètica disjuntiva entre la transparència ideològica i la innovació estètica: quina és la frontera entre l'art i la propaganda? Tenen el mateix valor les creacions amb una clara voluntat persuasiva? Són preguntes lícites, però convé destacar que es tracta de filtres pels quals no passa tot

LA DIRECTA PUNTS DE VENDA							
<p>ABRERA Papeteria Abrera - Passeig de Testació, 21</p> <p>BARCELONA - Ciutat Vella Taller de Músics - Requesens, 3 Xarxa Cursum Solidari - Pl. Sant Agustí Vel, 15 El Lloc - Gara, 1 bis La Rosa de Foc - Joaquín Costa, 34 Logofolia - UB Ravat, Dm. 10-18h Quiscó Colom - Rambles Quiscó Tallers - Rambles BARCELONA - Eixample Quiscó Menu - Viesques Rosselló BARCELONA - Gràcia Aldarui - Martínez de la Rosa, 57 Cap i Cua - Torrent de l'Olla, 99 Infoespai - Plaça del Sol, 19 Itàlia - Verolí, 12</p>	<p>Papereria Cercles - Bailen 201 Eslanc - carrer Roselló amb carrer Castillejos BARCELONA Guinardó Rocaquinarria - Xiprer 13 BARCELONA - Nou Barris Ateneu Popular de 9 Barris - Portinatx, 11-15 Can Basit - Fabra i Puig, 274 BARCELONA - Sant Andreu Bar La Lira - Corleu, 15 Quiscó Comerç - Plaça Comerç Quiscó Rambla - Fabra i Puig, 10 Ateneu Libertari del Palomar BARCELONA - Gràcia Quiscó Clot - Sant Gervasi Quiscó Punt i Coma - Guillem Tell, 29 Quiscó - Av. República Argentina, 233</p>	<p>Quiscó - Tussat, 38 Llibreria Hernández - Passeig Reina Elisenda de Montcada, 2 BARCELONA - Santis Centre Social de Santis - Oribelles, 30 Espai Obert - Violant d'Hongria, 71 La Ciutat Invisible - Riego, 36 Terra d'Escolades - Premià, 20 Teleria Malesa - Riego, 16 Quiscó Colveres - Santis, 79 Quiscó Francisco - Vilardell Coop57 - Premià, 15 Kollom Club - Rossend Anus, 9 BELLATERRA Quiscó de Ciències de la Comunicació BERGÀ Llibreria La Mafalda - Plaça Viadomart, 21</p>	<p>CALDES DE MONTBUI Quiscó del Carrabó - Av. Pl. Margal, 183 Papeteria Can Rosell - Av. Josep Fontcoberta, 118 CARDEDEU Quiscó del Centre - Ctra. de Canoves, 4 CORNELLÀ DE LLOBREGAT CST - L'Estiu - Av. Vidreres, 22 CIC - Mare de Deu de Montserrat, 10 Aula de Cultura de St. Josep - Av. Isabel la Catòlica, 32 IGUALADA Llibreria Cal Rabal - Santa Caterina, 17 Quiscó - Pg. Capità Galí, 4 LLEIDA Can Ramon - Baixada de la Trinitat 5 Espai Fundació - Pl. Margal, 26 MANRESA Moés - Jocs de la Pilot, 9</p>	<p>GRANOLLERS Llibreria La Gralla - Plaça dels Cabrits, 5 Anònims - Miquel Ricomà, 67 El Raoc Ecològic - Roger de Flor, 86 L'HOSPITALET DE LLOBREGAT Quiscó - Plaça del Repartidor CSO L'Estiu - Av. Vidreres, 22 CIC - Mare de Deu de Montserrat, 10 Aula de Cultura de St. Josep - Av. Isabel la Catòlica, 32 IGUALADA Llibreria Cal Rabal - Santa Caterina, 17 Quiscó - Pg. Capità Galí, 4 LLEIDA Can Ramon - Baixada de la Trinitat 5 Espai Fundació - Pl. Margal, 26 MANRESA Moés - Jocs de la Pilot, 9</p>	<p>MARTORELL Llibreria Miró - Francesc Santacana, 12 Llibreria Estel - Francesc Massana, 16 MATARÓ Llibreria Dòria - Pujol, 9 MOLINS DE REI Barba - Rafael Casanova, 45 PALMA DE MALLORCA Llibreria Mallorca - Estèssia de Santa Eulàlia 11 EL PRAT DE LLOBREGAT Llibreria Drac - Ferran Puig 38 RIPOLL Gràfic Paper - Progres 27 i Mossèn Cirilo Verdagué, 14 RIPOLLLET El Lloc - Monturiol, 32 SABADELL Can Capadellana - Comte Jofre 30</p>	<p>SANTA COLOMA DE GRAMENET Aramatxell - Montserrat 3 La Krida - Sicília, 97 Distributives - Sant Ramon, 22 SANT BOI DE LLOBREGAT Bar Sense Nom - Pl. de les Preses, 3 Oxidat - Ronda Sant Ramon, 113 SANT FELIU DE LLOBREGAT Ateneu - Vidal Ribas, 23 Teleria India - Jacint Verdaguer, 9 SANT JOAN DESPI Kiosk Dot - Pg. Canal / Av. Barcelona SANT PIERRE DE RIUS La Crepella - Galícia, 8 SANT PIERRE DE RIUS Gabbaldà - Plaça de la Font, 2 LA SEU D'URGELL Llibreria La Llibreria - Sant Ot, 1 SITGES Quiscó Can Jornet - Major, 8</p>	<p>TARRAGONA CGT - Rambla Nova, 97-99, 2n TÀRRAGA Llibreria Bufavents - Major, 23 Fam Cadena - Av. Barcelona, 61 TERRASSA Terrassa Respon - Societat, 6 Ateneu Canadell - Sant Gaetà, 73 VALENCIA Cafè Tendur - Silvia Romeu, 16 Terra - Baró de Sant Petri 9 Sudapau - Carnissers 6 VILADOCANS Llibreria Els Nou Rals - Sant Joan, 19 VILAFRANCA DEL PENEDÈS La Font - Pines, 17 VILANOVA I LA GELTRÚ Ateneu Vilanoví - Plaça Llargà, 19</p>



tipus de cinema: així, una bona pel·lícula social ha de ser compromesa, però no semblar-ho. Les artistes, per definició, plasmen les seves idees a les seves creacions: així doncs, la transparència no és preferible als models ideològics que es transmeten subrepticiament al cinema més comercial?

NOMS PER A L'ESPERANÇA

Parlar d'artistes i compromís social no és un oxímoron si ens fixem en noms com els dels germans belgues Luc i Jean-Pierre Dardenne (*Rosetta* o, més recentment, *El nen de la bicicleta*), el francès Laurent Cantet (*La classe*), l'iranià Asghar Farhadi (*Nader i Simin, una separació*) o el romanès Cristian Mungiu (*4 mesos, 3 setmanes, 2 dies*). O pensem en directors i directores més properes, com Isaki Lacuesta, Mercedes Álvarez o Neus Ballús, en les quals s'aprofundeix a continuació. Són artistes lliures, revolucionàries en el contingut i en la forma, que s'apropen a nens i nenes, a professores i treballadores, a persones i col·lectius que lluiten en la seva quotidianitat sense jutjar-les. I són artistes conscients de la seva responsabilitat, que ens recorden que, des de l'art, també es poden transformar les realitats que ens envolten. ◀



Vimeo.com/
directa/ballus

La plaga

S'estrenarà el mes de setembre a cinemes d'arreu del territori.

“No hi ha cinema sense missatge”

Neus Ballús, directora de la pel·lícula documental 'La plaga'



/ EL KINÒGRAF

Traçar el mapa de l'audiovisual català contemporani és marcar uns pocs punts de referència social, d'entre els quals destaca, indubtablement, la pel·lícula documental 'La plaga': un feix d'històries entrelaçades que ens apropa a les múltiples realitats de les habitacions dels afores de la capital. Va ser presentada a la Berlinale i, més recentment, al Festival Internacional de Cinema d'Autor de Barcelona, fins a assolir un nou èxit, la passada setmana, amb la nominació als prestigiosos premis LUX de cinema, atorgats pel Parlament Europeu. Compromesa amb la realitat social i, alhora, exigent amb el públic de la pel·lícula, la seva directora, Neus Ballús, ens va acollir a les oficines de la productora El Kinògraf.



V. A. B.
@valonsoberbel

Consideres que 'La plaga' és cinema social?

Sí, per què no? Darrerament, l'etiqueta de cinema social està poc valorada, així com la de cinema polític i tot cinema que vol tenir algun missatge, però no

hi ha cinema sense missatge. Tot allò que no és cinema social és, d'alguna manera, cinema antisocial, o amb una càrrega ideològica oposada, si bé sovint no es diu. No parlem del gènere neoliberal, o del gènere masculista, però totes les pel·lícules tenen una ideologia al darrere, es vulgui o no. Tot i això, moltes vegades, el cinema és obertament una expressió d'un punt de vista de manera molt evident i infor-

mativa; podríem dir que fins i tot simple. *La plaga* no és això, però sí que té un fort component social.

A cavall entre la realitat i la ficció, rodada amb actors reals, amb quines eines juga la pel·lícula?

Recollint la tradició de Robert Flaherty amb documentals com *Nanook, l'esquimal*, vam voler retratar un fet real, que tingués un valor documental, però utilitzant les eines de la ficció. L'espectador havia de viure el procés com una faula, però adonant-se també que els sentiments i els personatges tenien una autenticitat que provenia d'un ancoratge amb la realitat local molt fort.

D'on va sorgir l'interès concret de retratar la zona de Gallecs?

Va ser un procés natural: jo sóc de Mollet del Vallès, a tocar de Gallecs, i sempre m'havia interessat aquest espai que sempre ha estat en perill de ser urbanitzat, amb molta implicació per part dels veïns i un paper molt militant. A mesura que aprofundia en aquest tema, vaig veure que la història d'aquest espai potser no era suficient per aproximar-me a allò que volia explicar: vaig centrar-me, doncs, en uns personatges que resisteixen al sistema, però des d'un altre punt de vista, el del seu dia a dia.

Com interpretes les representacions de la crisi al cinema? Són suficients?

Penso que el cinema va una mica tard: per exemple, nosaltres vam començar el nostre projecte fa quatre anys, quan la crisi econòmica no era tan intensa. Crec que moltes iniciatives posteriors no podran evitar aquest tema i serà present en el cinema que tinguem durant els propers deu anys, com a mínim: tot això encara ha d'arribar. Els processos de fer una pel·lícula són molt llargs i, quan arriben al públic, han estat conceptualitzades molts anys abans... Penso, per tant, que hem de deixar temps perquè sorgeixin totes aquestes pel·lícules i no tinc cap dubte que serà així. ◀

Miratges en el desert català del cinema social

En un context d'escàs finançament públic i de reforç constant de les propostes marcadament comercials i amb una televisió pública que dona l'esquena a les realitats socials diverses als continguts informatius i de ficció, no és desgavellat parlar d'un cinema social gairebé desèrtic a Catalunya, tot i algunes excepcions notables. Així, fa poques setmanes, el gironí Pere Vilà estrenava *La lapidació de Saint Etienne* a sales d'exhibició comercials, una aposta valenta i honesta per representar un cas de *mobbing*. D'altra banda, directores com Mercedes Álvarez o Isaki Lacuesta han treballat temes socials des de l'àmbit del documental de creació: la primera a *Mercat de futurs* i el segon a *La llegenda del temps* o amb la comèdia negra *Murieron por encima de sus posibilidades*, que està rodant, irònicament, a mesura que aconsegueix finançament.



Pere López Sánchez

Rastros de rostros en un prado rojo (y negro)

Las Casas Baratas de Can Tunis en la revolución social de los años treinta

ISBN 978-84-92559-45-9 | 440 pàgs | 22 €

www.viruseditorial.net | www.viruslibreria.net | info@viruseditorial.net

editorial virus

editorial · distribuidora · librería web

EXPRESSIONS

“Les petjades (els rastres) no són tan sols el que queda quan alguna cosa ha desaparegut, sinó que també poden ser les marques d'un projecte, d'alguna cosa que està a punt de revelar-se”. **John Berger**

Els i elles: nosaltres

Pere López recupera en un llibre el relat de la revolució social dels anys 30 a les Cases Barates de Can Tunis

Marc Dalmau
@ciutatinvisible

Farà cosa d'un mes, un noi que no havia vist mai va entrar a la llibreria La Ciutat Invisible. Després del bon dia de rigor, em va demanar per *Rastros de Rostros*, l'últim llibre de Pere López. Quan ja el tenia entre les mans, m'etzibà: “Jo no sóc molt de llegir, però aquí s'explica la història del meu avi i la dels nostres”. En aquell moment, no hi vaig donar importància, potser tant sols em vaig sorprendre de la raresa: una persona que no llegeix comprant un llibre per llegir-se'l. Però, al cap d'uns dies, hi vaig caure. L'afegit “els nostres” remarcava un imaginari compartit amb el seu avi i un vincle amb els que eren com ell. Aquest sentiment de ser una mateixa cosa i el fet de preguntar-se pels seus orígens denotava la relació, la continuïtat generacional i la voluntat de passar a ser conscient d'aquest llaç. Una clara mostra, doncs, de consciència de classe, de classe proletària.

La memòria d'aquesta classe constitueix un fil fràgil i trencadís però indestructible

La memòria d'aquesta classe constitueix un fil fràgil i trencadís però indestructible, que ha sobreviscut malgrat tots els embats del poder per eliminar amb sang, terra o desmemòria qualsevol associació que fes ressuscitar el monstre adormit de la consciència antagonista, en aquell moment, netament llibertària. És aquest monstre, ocult però present, potent però invisible, el que vol fer despertar Pere López amb el seu treball. Aquest és el seu camp de batalla i aquesta frase, aparentment intranscendent, el senyal d'una primera petita victòria al seu favor.

El llibre narra la història d'una *obrerada*, la de les cases barates del Prat Vermell. Construïdes el 1929 per l'anomenat Patronato de la Habitación, van ser l'escenari idoni pels esdeveniments revolucionaris que van culminar el 1936, però també

un dels llocs més castigats per la derrota i la repressió franquista, la llei del silenci i l'estigmatització.

Sigil·losament, poc amic de les estridències, Pere López, militant social i geògraf, fa anys que segueix indicis per reconstruir minuciosament la història de les cases barates de Can Tunis. Recordar. Reconstruir. Homenatjar. Connectar. Conjuguar rostres amb rastres, vindicar revolucionaris desconeguts, rescabalar el pretèrit per orientar el present cap a l'emancipació del futur. Això és el que cerca l'autor, saber què va passar perquè, precisament, torni a passar. Aixecar la llosa pesada de la història dictada pels qui van guanyar i que s'aïregi la veritat del bándol vençut. Aprendre'n per reprendre la seva mateixa lluita. Que ho sàpiguen les descendents i que s'identifiquin amb els protagonistes d'una de les revolucions més autèntiques de la història. Una de les poques, -i aquest llibre n'és una clara mostra- que va protagonitzar la gent de baix, la gent que no tenia res.

‘ÉL, ELS I ELLES

El punt de partida de la recerca és la intersecció entre la història i la biografia de l'autor. Qui, si no el seu avi, és aquest “Él” que apareix com a títol d'un capítol i durant tot el llibre? Qui, si no els seus avis i àvies, són aquests *ells i elles* omnipresents? Él -sense nom- remet a aquesta inconsciència que esdevé conscient de què parlàvem, on l'autor, escrivint, ha pogut restituir un llegat familiar i històric a la vegada. *Ell* tan sols és un més d'aquests que necessiten recordar, un més, com el noi de l'altre dia, que farà el mateix exercici en llegir-lo. Per aquest motiu, l'autor es configura com una altra veu dins la narració i hi transvasa les seves inquietuds i els seus neguits: les primeres indagacions, fetes amb el toc de vergonya de qui fa preguntes indiscretas a la família; la desconfiança dels col·legues o les reticències a parlar de molts descendents.

Malgrat aquesta presència, el narrador no envaeix el relat en cap moment; en forma part, però no el domina; és un actor secundari dins l'engranatge col·lectiu. Les protagonistes per excel·lència del llibre i la recerca són *ells i elles*. Les persones que van capgirar un cop d'estat en revolució



A dalt, una escena de vida quotidiana al barri de Can Tunis. A baix, excursió de les Juventudes Livertarias del barri / EDITORIAL VIRUS

com a resultat d'anys de construcció d'antagonisme i d'esferes de producció social autònomes. Les que van dur a terme la col·lectivització i l'autogestió generalitzada partint dels mitjans precaris que tenien a l'abast, autodidactes fins a la medulla. Les que van usurpar la font estatal de la sobirania des del carrer, des dels comitès de barriada fins a l'Administració Popular Urbana, com a assaig d'una veritable institució d'administració del comú. Unes veus, les de les habitants de les cases barates de la ciutat, que en Pere -com un ventríloc- ha fet sortir a la llum.

Recordar. Reconstruir. Homenatjar. Connectar. Conjuguar rostres amb rastres

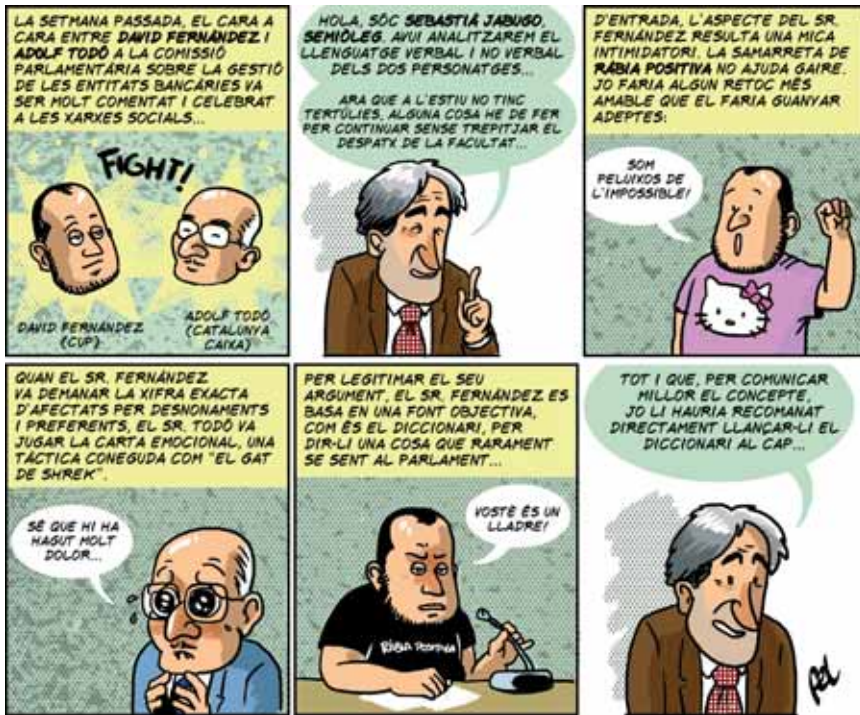
Rastros de rostros suposa un canvi de rumb respecte a l'obra anterior de l'autor, que es postula com a insumbis als recontra-complicats conceptes acadèmics de la teoria social -sempre massa inaccessibles-freqüentats anteriorment. Cal recordar que Pere López va ser dels primers que va anticipar el procés de gentrificació -sense

anomenar-ho així- a casa nostra amb *El centro histórico: un lugar para el conflicto*. O l'irrepetible *Un verano con mil julios y otras estaciones*, sobre les resistències que va generar l'obertura de la Via Laietana com a expressió urbana del conflicte social. Llibres molt sòlids teòricament i autèntics referents per qualsevol que vulgui estudiar críticament els processos socials urbans.

En aquest darrer llibre, en canvi, el relat parteix de les entranyes i dona veu a una comunitat coral de personatges, sempre en plural. Unes veus que, juxtaposades, permeten transmetre la complexitat irredueïble de la realitat a partir de les senzilles paraules dels testimonis. Amb aquesta operació, fagocitant la dicotomia teoria/pràctica, s'apropa més a l'objectiu de col·lectivitzar la memòria social dels nostres barris. ◀

Rastros de rostros en un prado rojo (y negro). Las Casas Baratas de Can Tunis en la revolución social de los años treinta
Autor: Pere López Sánchez
Editorial Virus
440 pàgines

POCA BROMA.



L'Ajuntament de Barcelona promou mesures per reduir la contaminació atmosfèrica. El primer pas ha estat l'organització d'un aplec de Harley-Davidson.

Demostren que el suc de taronja de Simeon Life conté traces de taronja. Investigadors catalans de l'accelerador de partícules del CERN han col·laborat a l'article que es publica avui al 'Nature'.

Troben un poble de Catalunya que no organitza cap festival musical. El consistori ni tan sols ha contractat Els Abrics de les Arts per la Festa Major.

In Incendis Deo

En aquests temps convulsos que vivim, calen solucions originals. El conseller Menjaciris està convençut que ha maximitzat els recursos de què disposa i, a més, ha recuperat un poder força menyspreat pel tripartit: els dissenys de Déu. Com a responsable de la protecció contra els incendis, les retallades pintaven un escenari horrorós. Així doncs, va organitzar una pluja d'idees entre els màxims dirigents del departament per projectar una sèrie de mesures per combatre els incendis en aquestes noves condicions. D'aquestes reunions, en va néixer el programa CRISTCAT, que va consistir a promocionar processons per invocar la pluja (però tampoc no massa, per evitar inundacions) i encendre milions d'espelmes a les esglésies i les ermites més remotes, a verges, sants i màrtirs, per demanar la intervenció divina. Pel que fa a la primera mesura, va ser tot un èxit, ja que moltes processons i novenes es van haver de suspendre per uns bons aiguats. L'efecte de les espelmes va provocar cert nerviosisme dins del departament, ja que, amb tanta espelma, es temia que s'acabés calant foc a alguna església.

El conseller Menjaciris ha recuperat un poder força menyspreat pel tripartit: els dissenys de Déu

Tot i que els resultats inicials van ser esperançadors, es van reforçar les mesures amb la subvenció de misses arreu del país per pregar a Qui Tot Ho Veu que el país no quedés socarrimat. A més, es va dissenyar una mena de síntesi ritual entre totes les danses per invocar la pluja que han estat registrades al món. Després, es van buscar immigrants al nostre país que provinguessin d'una tradició animista, amb les quals es va dur a terme aquesta dansa ritual.

Si ha plogut més del que és habitual, no se sap del cert, però l'èxit del ball ritual ha estat aclaparador i diversos festivals de dansa d'arreu s'han interessat per la representació d'aquesta dansa. Mal per mal, faran uns diners. **GUILLEM PELEGRÍ**



BARRI INTERNET

@galapita — @Hibai_ — @josianito

HAN SOLO

Continuen els 'leaks' de #PPgoteras2

El que hauria de ser públic, serà públic. Dades fiscals, retribucions, resums de rendes, resums de patrimonis, declaracions d'activitats i declaracions de béns i rendes de Mariano Rajoy Brey i de més de 180 diputats del Partit Popular de l'Estat estatal.

<http://ves.cat/hh1Ptext>

EPIC TROLL

Anonymous desvela la identitat, el telèfon i els correus personals de membres de l'NSA

Davant l'escàndol per l'espionatge massiu de l'NSA (serveis secrets dels EUA) a Internet i les seves habitants, el perfil de twitter @OPNSA va publicar, la setmana passada, les adreces, els telèfons i els correus electrònics de centenars de treballadores de l'NSA.

Davant les acusacions d'altres internautes d'estar utilitzant les mateixes estratègies que *els vigilants*, van contestar d'una manera divertida: "Sí, val, som uns maníacs cruels. Qui es pot atrevir a espionar i revelar dades de la vida privada d'altres? *Oh, Wait!* Si és el que fan ells!



Més info a: <http://ves.cat/hhly>

WTF OMG LOL

Gats i micos voladors

Si t'interessen els *drones* o avions de radiocontrol i vols dur-los a la següent barbaoca o concentració del teu barri, et recomanem aquests dos models d'avió no tripulat: el monòpter i el gatocópter.

Amb ells, segur que impressionaràs les teves amistats i les forces de seguretat:

vídeos:

<http://www.youtube.com/watch?v=-HnwhGsgXc>
http://www.youtube.com/watch?v=W-nAOcFV_W8

CAMPANYES

Crowdsourcing: Internautes auditen els comptes del PP

Apartir de les filtracions de la comptabilitat del PP, s'està organitzant una campanya per auditar els seus comptes de manera col·lectiva.

La ingent quantitat d'informació aportada, així com la seva especificitat, requereix l'aportació de moltes persones. Si tens una estona lliure, pots ajudar en aquesta tasca i contribuir a la

transparència i l'empresonament de la màfia criminal que ens governa. Tot sense sortir de casa, davant d'una pantalla.

https://www.diagonalperiodico.net/wikip/Analisis_cuentas_PP
<http://ves.cat/hh1B>

TWEET ROSA

MTV segresta els comptes de Twitter de les concursants de Gandia Shore

La cancel·lació de Gandia Shore ens és igual. Odiem aquest programa, tot i que no compartim l'enfocament classista dels comentaris sobre *las chonis* que normalment es fan quan se'n parla. El que volem explicar aquí és que l'MTV ha confiscat els comptes de Twitter de les seves protagonistes, que s'han mostrat indignades per aquest fet.

"Ens han canviat les contrasenyes", ha dit Ylenia al seu nou compte. "Aquest Twitter és d'un producte", diu després de perdre els milers de seguidors que tenia al compte anterior. El canvi de contrasenyes es va fer efectiu el 14 de juliol, completament per sorpresa, arran d'una decisió unilateral de l'MTV.

SOFG

Què és un 'meme'



Un *meme* és el terme utilitzat al barri d'Internet per descriure una idea o un símbol que es transmet de forma viral a través de correus i xarxes socials. Meme ve de la paraula grega *mimema*, que significa *una mica imitat* i representa un tipus de propagació cultural, un mitjà perquè la gent transmeti i intercanviï memòries socials i idees culturals. Els memes es comporten com un virus, en el sentit que es passen de persona a persona de manera ràpida, transmetent la idea que representen; és per això que, de vegades, se'ls anomena transmissions virals.

A Internet, hi ha grans factories de memes -com 4chan- que estan creant personatges i imatges constantment.

Aquesta setmana i arran dels SMS entre Rajoy i Bàrcenas, s'estan generant multitud de memes sobre el tema. Us deixem amb algunes imatges de memes:

<http://knowyourmeme.com>

AGENDA

La Universitat Internacional de la Pau: la democràcia com a garantia de la dignitat humana

SANT CUGAT DEL VALLÈS

Programa: DV 19/07 Democràcia i institucions 9:30h El debat polític i historiogràfic sobre la destrucció de la democràcia republicana 10:30h La repressió i les polítiques de la por 12h El retorn de la Generalitat 16:30h Les conseqüències de la transició inmodèlica 17:30h Democràcia, drets humans i persecució dels crims contra la humanitat DS 20/07 Democràcia i societat civil 9:30h El règim franquista des de dins 10:30h De l'anarcosindicalisme al moviment obrer antifranquista 12h Les democràcies que es volien i la que es va consolidar 16:30h De l'Assemblea de Catalunya a l'ANC 17:30h El periodisme en la construcció de la memòria històrica DG 21/07 Democràcia i institucions 9:30h La llarga marxa neoliberal contra els drets socials i laborals 10:30h Globalització i crisi: retrocés democràtic 12h Democràcia o deutecràcia? 16:30h Present i futur de la UE 17:30h A qui defensa l'OTAN? DL 22/07 Democràcia i societat civil 9:30h Democràcia d'alta intensitat i amb diversos actors 10:30h Nous moviments socials 12h Internet i democràcia 16:30h Què passa fora d'Europa. Les revoltes àrabs 17:30h El poder de la societat civil organitzada DM 23/07 Democràcia i institucions 9:30h La construcció de la constitució a Islàndia 10:30h Nou procés constituent 12h El malestar democràtic amb la UE 16:30h Alternatives: Auditoria ciutadana del deute, una eina per revertir la deutecràcia. 15-M i procés constituent. Discurs i praxi del moviment DC 24/07 Democràcia i societat civil 9:30h Bèns comuns i canvi d'època 10:30h La cultura Hacker 12h Democràcia en xarxa i cooperació a la plaça global.

Tot el programa: www.universitatdelapau.org



DJ18^{/07}

BARCELONA

Concentració contra el Pla d'Abusos a Ciutat Vella
18h Al Gat Rebel de la Rambla del Raval.
Org: Xarxa veïnal Ciutat Vella

ESPOLLA

Presentació del documental Valencianes. Cant i militància popular al País Valencià
22:30h Pista de l'Escola d'Espolla.
Org: Mapa Sonor i Escola d'estiu de Glosa. Cor de Carxofa.

MONTCADA I REIXAC

Dos anys de manifestacions contra el tancament de les urgències
Programa: 19:30h Xerrada a càrrec de Lola Castro (Plataforma Sanitat Pública) 20h Poesia (Plataforma Creativa El Trappecio) 20:05h Xerrada a càrrec del Dr. Josep Martí (Plataforma Sanitat Pública)

21:30h Diablers de Can Sant Joan 22h Sopar popular i tancament a l'ambulatori 23h Documental Draps Bruts (corrupció de la sanitat catalana).
Lloc: Plaça Lluís Companys
Org: Federació d'Associacions de Veïns de Montcada i Reixac (FAVMIR)

OLOT

Presentació del vídeo 4F. Ni oblit ni perdó!
21:30h Plaça Cinema Colon.
Amb la presència de Rodrigo Lanza i Mariana Huidobro

EL PRAT DE LLOBREGAT

Passi del documental Los Sin Tierra. Por los caminos de América
21h Plaça Pau Casals.
En el marc del II Cicle de Cinema a la Fresca. Objectiu: Desobediència

VILASSAR DE MAR

Xerrada i assemblea oberta del sector del lleure educatiu i sociocultural al Maresme
19h Casal Popular Atzari. Pg. dels Pins.
Org: Arran, sectorial de la COS i COS Maresme. Més info: www.coslleure.wordpress.com

DV19^{/07}

BARCELONA

Ruta històrica El poble en armes a Barcelona
17h Inici a la confluència entre Ronda Sant Pau i Ronda Sant Antoni. Recorregut pel casc antic. Org: CNT - AIT Barcelona

Xerrada i vídeo: El moviment revolucionari a Barcelona

19:30h Locals de la FELLA.
C. Joaquín Costa, 34. 21:30h Sopar

Homenatge a la Patri: Projectió de 4F. Ni oblit ni perdó
21h Al Forat de la Vergonya

PINEDA DE MAR

Presentació de Solidaridad Obrera
19h Auditori Can Comas. Plaça de Catalunya. Org: CNT-AIT de Pineda de Mar i Comarca

DS20^{/07}

BARCELONA

Presentació de la Biblioteca Social La Llamborda
19h CSOA La Llamborda. C. Amílcar, 125. 21h Cafeta i pica-pica. Més info: <http://lallamborda.wordpress.com>

TARRAGONA

Xerrada amb Agustí Guillaumon: 77è aniversari de la Revolució Social
18:30h Local de la CNT C. Cardenal Cervantes, 18. Més info: www.cnt-tgna.org

DG21^{/07}

BARCELONA

Passi del documental Black Block
20h CSO La Revoltosa. C. Rogent, 82. Org: Oca Negra (Assemblea Llibertària Clot-Camp de l'Arpa)

VIC

Presentació del llibre Tal como lo vi: la colectividad de campesinos de Cerdanyola - Ripollet 1936-1939
17h Taverna la Nyàmera. Rambla Sant Domènec, 1. Xerrada i col·loqui sobre la figura dels maquis llibertaris, a càrrec del Col·lectiu MaiMés. Org: Arran Osona, Mai Més i La Nyàmera.

FREQÜÈNCIES LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info | **Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona** www.contrabanda.org | **Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona** www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica (només web) Barcelona** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.41FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos (només web) Terrassa** www.radiokaos.cat | **Postscriptum Radio (només per internet) Terrassa** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com | **Ràdio 90 101.4FM Olot** www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org | **Ràdio Malva 105FM València** www.radiomalva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radioktiva.fm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

DILLUNS: 20:30h. Notícies 1
DIMARTS: 20:30h. Tv Animalista
DIMECRES: 20:30h. Contra-Infos

DIJOUS: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
DIVENDRES: 21h. Programa de falguera

DISSABTE: 22h. Cineclub 1
DIMECRES: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

<p>DIJOUS 18 Sol, calor i quatre núvols al Pirineu durant la tarda i el vespre. Gotellades sense importància. Xafogor a la costa.</p>	<p>DIVENDRES 19 Termòmetres estables i sensació de forta calor a la majoria de comarques. Xafogor a la costa i quatre núvols al Pirineu.</p>	<p>DISSABTE 20 Augment de la inestabilitat a la tarda. Ruixats i tempestes al Pirineu i el Prepirineu. A la costa, ambient estable i calor.</p>	<p>DIUMENGE 21 Augment lleuger de les temperatures diürnes i nocturnes. Màxima canícula amb 34 graus a la costa i 38 a l'interior.</p>	<p>DILLUNS 22 Una bombolla d'aire càlid provinent del nord de l'Àfrica farà pujar el mercuri encara més. Es fregaran els 40 graus a Lleida.</p>	<p>DIMARTS 23 Fluxe de vent suaus del sud que portaran ambient tòrrid. A l'interior del País Valencià es fregarà els 44 graus.</p>
--	---	--	---	--	---



/ VÍCTOR SERRI

«Tota l'obra del meu pare és un cant a la llibertat»



Alex Romaguera
@La_Directa

Què en recordes, del teu pare?
Va ser un exemple d'irreductibilitat, honestat i coherència; mai va dubtar a enfrontar-se a qui calgués, malgrat els problemes que això va causar a la família. Aquest llegat ètic i moral fa que en sigui una gran admiradora.

La seva entrega a l'escriptura el va convertir en un personatge enigmàtic?

El vivia el seu món. Moltes vegades, mentre menjàvem plegats, veies que el seu cos s'alimentava, però que la seva ment estava per altres coses. Potser per la seva tímida, preferia comunicar-se amb la gent a través de la literatura.

En quin gènere el podem conèixer millor?

En tots. Així com en la poesia se'n mostra nu i expressa les seves pors, en el teatre adopta un caràcter més reivindicatiu. Al capdavant, era lector de tota mena d'obres, a les quals tenia accés gràcies a la biblioteca de l'avi, un fons que li va permetre impregnar-se des dels filòsofs anglesos fins als grans dramaturgs, poetes i altres autors de referència.

Què va aportar d'innovador?

Ens va acostar a la novel·la negra i al teatre que ell anomenava de 'extracte', a més de la poesia visual i els articles d'assaig. Tota la seva obra és un cant a la llibertat i al servei dels Països Catalans.

Què el va dur a transitar de la poesia a l'assaig periodístic?

Amb la mort de Franco, allibera produccions com *La terra prohibida* i, alhora, comença a escriure les *Cròniques colonials* i les *Cròniques d'ocupació* a l'*Avui*. Uns articles que aviat van incomodar el diari, que, després de criticar els líders de la transició per no haver reaccionat com havien de reaccionar, el va relegar a escriure una petita columna.

«Pedrolo va demostrar que, a més de viure dins aquest sistema, t'hi pots enfrontar. Per això cal redescobrir-lo»

Per què les referències existencials integren aquest discurs?

Ho explica quan diu: "De la mateixa manera que algú afamat és un obsès d'una molla de pa, jo sóc un obsès de la llibertat perquè n'he estat privat tota la vida". En aquest sentit, la seva decepció és doble: per una banda, veu que la independència del país no arriba per la manca de valentia dels polítics i, per l'altra, que, biològicament, l'edat li passa factura.

També és silenciats en democràcia...

Pel seu posicionament independentista i d'esquerres, ja que sempre va assenyalar les renúncies del pujolisme i dels grups de poder conservadors. Però no sé què pensar, perquè institucions d'altres colors també l'han ignorat.

Se'l coneix pel 'Mecanoscrit del segon origen', una obra de ciència-ficció...

Ja és curiós, perquè un altre llibre del mateix gènere, *Succés simultani*, és tan o més bo. Igual que *M'enterro en els fonaments*, *Balanç fins a la matinada* o *Totes les bèsties de càrrega*. I pel que fa a novel·les obertament reivindicatives, com ara *Acte de violència*, *Milions d'ampolles buides* o *La terra prohibida*, tampoc se'n parla gaire.

De totes les cites, quines destacades?

Les paraules que va pronunciar en el lliurement dels Premis Sant Jordi de 1963, on va dir que no volia ser recordat com un escriptor, sinó com "un català que va restar fidel a la seva terra i a la seva llengua". També, fruit del desencís, quan va afirmar: "Jo sóc marxista i estic desolat, perquè tan dolent és ésser aixafat per una multinacional com per un capitalisme d'Estat". I, en el terreny més existencial, quan, a les portes de la mort, diu: "Primer caminava, després corro i ara galopo".

La seva obra continua sent incòmoda?

Incòmoda i vigent, com la d'Ovidi, Fuster o Xirinaçs, perquè malgrat pertànyer a una altra època, assenyala els responsables d'un sistema que no permet alliberar les persones ni els pobles. Ell va demostrar que, a més de viure dins aquest sistema, t'hi pots enfrontar. Per això cal redescobrir-lo. ◀

Adelais de Pedrolo

Filla de Manuel de Pedrolo

El gran públic coneix Manuel de Pedrolo pel 'Mecanoscrit del segon origen', l'obra que ha tingut més repercussió en la literatura catalana del segle XX, recomanada com a lectura a les escoles i de la qual s'han venut gairebé dos milions d'exemplars. Però aquest 'best seller' de ciència-ficció només és un del centenar de llibres que va escriure l'escriptor lleidatà, que el van convertir en un dels més prolífics que hagin donat mai els Països Catalans. No obstant això, "l'home dels excessos", com el descriu Adelais de Pedrolo, la seva filla, Manuel de Pedrolo (1918-1990) ha estat censurat pel franquisme i silenciats en democràcia pel seu compromís abnegat amb l'independentisme i els ideals d'esquerres. Difondre el seu llegat és l'objectiu d'Adelais, que als seus 61 anys treballa perquè la casa familiar de Tàrraga, on s'acumulen 11.000 llibres i milers de documents inèdits, esdevingui un museu dedicat a la vida i l'obra del qui ha estat "un escriptor maleït". Amb motiu del quarantè aniversari del 'Mecanoscrit del segon origen', la Fundació Manuel de Pedrolo i Zeba Produccions han iniciat una campanya de finançament a través de Verkami, que ja compta amb un vídeo promocional a càrrec del cantautor Cesc Freixas, per fer un reportatge que reivindicarà la figura de l'escriptor.